

РІК LVII, Ч. 10

ЖОВТЕНЬ — 2000 — OCTOBER

№ 10, VOL. LVII

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ — PUBLISHED BY UNWLA, INC.

НАШЕ ЖИТТЯ

PIK LVII ЖОВТЕНЬ Ч. 10

Виходить раз у місяць
видає

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

Головний редактор — **Ірена Чабан**
Редактор англomовної частини — **Тамара Стадниченко**

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька — (з уряду) — Голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як

Любов Волинець

Іванна Ганкевич

Анна-Галія Горбач

Іванна Рожанковська

Ярослава Рубель — (з уряду) — прес. реф. Головної Управи
Марта Тарнавська

Адреса редакції: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Тел.: (212) 674-5508 Факс: (212) 254-2672

Річна передплата в США

Для членів СУА \$ 25.00

Для інших передплатників \$ 30.00

Поодинокі число \$ 3.00

В країнах поза межами США US \$ 40.00

Адміністратор: **М. Оріся Яцусь**
Тел./Факс: (732) 441-9377

OUR LIFE

VOL. LVII OCTOBER № 10

Published by
UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.
Non-profit organization
Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

Editor-in-Chief — **Irena Chaban**
English Editor — **Tamara Stadnychenko**

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj — UNWLA Inc. President

Martha Bohachevsky Chomiak

Lubow Wolynets

Iwanna Hankewych

Anna-Halia Horbach

Iwanna Rozankowskyj

Jaroslawa Rubel — UNWLA Inc. Press Chair

Marta Tarnawsky

Editorial Office: 108 Second Avenue
New York, NY 10003

Tel.: (212) 674-5508 Fax: (212) 254-2672

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$ 25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers..... \$ 30.00

Annual subscription in countries other

than USA..... \$ 40.00 US currency

Single copy \$ 3.00

Business administrator: **M. O. Jacus**
Tel./Fax: (732) 441-9377

ЗМІСТ

Леонід Кисельов. Осінь.	1
Олександр Кривоший. Княгиня Анастасія Гольшанська	1
Роман Кухар. Іванна Савицька — виховниця молоді.	3
Роксоляна Зорівчак. Бібліографічна праця, гідна глибокого пошанівку.	5
Гарасим Маковський. Працею возвеличували себе.	7
Our Life	
Iryna Kurowyckyj. From the desk of the President.	9
News from UNWLA Headquarters.	11
Anna Krawczuk. A Report from UNWLA Branch 98 Who we are and what we've been doing.	12
Helene Turkewicz-Sanko. Maintaining the Ukrainian Language in the Diaspora	13
Ihor Magun. Why Am I Always So Tired?	16
Голова СУА Ірина Куровицька.	17
Новини Головної Управи СУА.	20
Діяльність округ і відділів.	21
Відійшли у вічність.	26
Добродійство.	27
Нашим дітям.	34
Смачного!	36

Ілюстрації **Дарії Наумко.**

Illustrations by **Daria Naumko.**

На обкладинці: **Євгенія Чапельська:** Жінка в українському бароковому одязі — акрилік, 1976 р.

Просимо всіх дописувачів посилати до редакції тільки оригінали дописів, статей. Згідно з журналістичною практикою, не подається копій, що були поміщені чи переслані до інших видань.

Незамовлених матеріалів редакція не повертає, а також не веде листування з приводу невикористаних матеріалів.

Редакція застерігає за собою право скорочувати матеріали і виправляти мову. Статті, підписані прізвищем чи псевдонімом автора, не завжди відповідають поглядам редакції.

Передруки і переклади матеріалів з "Нашого Життя" дозволені за поданням джерела.

На адресі, поміщеній на журналі, є зазначено, доки заплачена передплата.

Усі редакційні матеріали просимо пересилати на адресу редакції, з поміткою "редакторів".

Кошти вироблення кліше покривають дописувачі.

Дописи просимо писати виразно, через два інтервали, зокрема чітко імена і прізвища поданих осіб.

Редакція приймає за домовленням, тел.: 1-212-674-5508.

"OUR LIFE" (USPS 414-660) is published monthly (except August) by Ukrainian National Women's League of America, Inc., 108 Second Avenue, New York, N.Y. 10003 ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices. (USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

"OUR LIFE", 108 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2000 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Printed by **Computoprint Corp.**, 35 Harding Ave., Clifton, NJ 07011
Tel.: (973) 772-2166 Fax: (973) 772-1963 e-mail: computopr@aol.com

Євангеліст Марко. Мініатюра з Пересопницького євангелія. 1556-1561 рр.

ОЛЕКСАНДР КРИВОШИЙ

КНЯГИНЯ АНАСТАСІЯ ГОЛЬШАНСЬКА

Важливе місце в розвитку духовного життя на українських землях в XVI – XVII ст. належало жінкам. Вони виступали і як носії української культури та звичаїв і як активні оборонці батьківської віри, традицій та рідної мови.

Однак ще й досі жінки невидимі в більшості істричних праць, а особливо в тих, які досліджують розвиток держави, церкви, політичного мислення людей тієї епохи хоча потреба включення жінок в історію України давно назріла. Така потреба визначається як перспективами розвитку української держави, якій належить увійти до європейської співдружності і принести туди власну культурну спадщину, у формуванні якої жінка брала активну участь, так і потребою в правдивому висвітленні історії

ЛЕОНІД КИСЕЛЬОВ

ОСІНЬ

Така золота, що нема зупину,
Така буйна – нема вороття.
В останніх коників, що завтра згинуть,
Вчуся ставленню до життя.

українського народу.

Попри всі складнощі політичного та релігійного життя на українських землях в зазначений період жінки намагалися всіляко сприяти інтелектуальній діяльності суспільства, створювали належні умови для поширення освіти та наукових знань, налагоджували книговидавництво, дбали про поширення нових гуманістичних ідей.

Серед інтелектуальної еліти тих часів особливе місце належить княгині Анастасії Гольшанській, дружині князя Козьми Івановича Заславського, чийм старанням і коштом з'явилась на світ Українська Першокнига – Пересопницьке Євангеліє, писане живою староукраїнською мовою.

Княгиня Анастасія Гольшанська зуміла реалізувати найголовнішу ідею свого часу – переклад Святого Письма на живу народну мову, а також пропагування народної мови в Богослужінні. У післямові до Євангелія сказано, що переклад зроблений “для ліпшого врозуміння люду християнського посполитого” і що писано це “накладом благоверной і Христолюбивой княгині Козьми Івановича Заславського Прасковї”. Прасковья – друге ім'я Анастасії.

За словами протоієрея Н. Думитрашка, Пересопницьке Євангеліє являє собою “єдиний екземпляр четвероєвангелія”, перекладеного на українську мову(1).

А чи мріялось княгині Гольшанській і її однодумцям в далекому 1561 році, що через чотириста тридцять років, саме на Пересопницькому Євангелії, ідейним творцем якого була ця мудра і далекоглядна жінка, буде складати присягу на вірність народові України перший Президент незалежної Української держави?

У середині XVI ст. українські землі були включені до складу Польської держави і приведені, за висловом М. Грушевського, в тісний зв'язок з її політичним і культурним життям, а воно в свою чергу було втягнуте контрреформаційним рухом в справі прогресуючого становлення західноєвропейської цивілізації.(2)

На тлі складних історичних процесів, що відзначалися феодальним роз'єднанням народів Європи, а отже, і України як її органічної частини, вчинок княгині Анастасії Гольшанської був справжнім національним подвигом.

На межі XVI – XVII сторіч православ'я стає в Україні прапором боротьби із засиллям польської мови та польської культури.

Релігійні ідеї стали в цей період символом, головними цінностями, навколо яких консолідувався український етнос, бо визнання себе православними в ті часи рівнялося визнанню себе українцем. (3)

В Європі усі народи, що сповідували католицтво, творили молитви латиною, а не рідною мовою. У православних країнах молилися так званим церковнослов'янським “язичієм”. Що ж до України, то тут спілкувалися староукраїнською мовою, а молитися мусіли церковнослов'янською.

Отож, тогочасні свідомі діячі України почали докладати зусилля для перекладу богослужбних книг рідною мовою бо за влучним висловом М. Грушевського, “хотіли не самих успіхів церкви, а відродження національного поступу й життя”.

А церква виступала скоріше в ролі найзрозумілішого тодішнім українцям знакового символу українства. Недарма визначний український церковний і культурний діяч, письменник-полеміст початку XVII ст. Мелетій Смотрицький в трактаті, спрямованому на оборону православ'я “Тернос, або плач східної церкви...”, зауважує, що не віра робить Русина Русиним, Поляка Поляком, Литвина Литвином, а народження і кров руська, польська та литвинська. (4)

Серед перекладів староукраїнською мовою конфесійних творів першорядне місце належало Євангелію, що широко використовувалося у богослужінні. Потреба в перекладі гостро відчувалася ще й через те, що, незважаючи на тісну взаємодію української літературо-писемної і церковно-слов'янської

мов, відмінність між ними невпинно поглиблювалася. Поява перекладу Євангелія живою українською мовою, дуже близькою до народнорозмовної, означала розширення її функціональних можливостей, засвідчувала самоусвідомлення та самоідентифікацію народу.

У червні 1556 р. княгиня Анастасія Гольшанська-Заславська береться за втілення в життя давно задуманої з чоловіком справи – створення Євангелія, перекладеного на староукраїнську мову. Та одна справа замислити, а інша втілити задумане в життя. 12 червня 1556 р. княгиня разом з сином Янушем Заславським складає дарчий Акт для заснування на Волині в селі Двірці монастиря. В Акті говорилося: “я, князь Януш Іван Козьмович Заславський, поповняючи волю небожчика князя його милості отця мого, разом з її милостю маткою моєю княгинею Анастасією рівною Гольшанською-Заславською, віддаємо тії імінія, что отець мой небожчик князь Козьма Іванович Жаславський-Заславський міг надати монастиру нашому Дворецькому к церков Святої Троїці” (5). А за два місяці в селі, Двірці неподалік містечка Заслава, почало творитися Євангеліє, пізніше відоме як Пересопницьке.

Для роботи над перекладом княгиня Анастасія запросила архимандрита Пересопницького монастиря Григорія та переписувача Михайла Василевича. Своім знанням і вмінням вони чудово доповнювали один одного. Надхненником і керівником праці був архимандрит Григорій. Розуміючи важливість роботи, день і ніч молився за те, щоб Господь сподобив його “видіти діла свого кінець” (6). Не відставав від архимандрита і Михайло. Він не тільки переписував, але й складав післямови до тексту, ставши гідним співавтором рукопису.

І от “на день о Успенію пресвятої Богородиці”, як сказано в післямові, робота над першою частиною Євангелія була завершена.

Оприлюднення канонізованих релігією біблійних діячів на ті часи було не просто зухвалістю, а свідченням мужности княгині-патріотки, поскільки саме вона була замовницею перекладу.

Завершувалася благородна праця в Пересопницькому монастирі в містечку Пересопниця. Сюди, в маєток зятя, князя Чарторийського, до дочки переїхала княгиня Гольшанська.

РОМАН В. КУХАР

ІВАННА САВИЦЬКА - ВИХОВНИЦЯ МОЛОДІ.

Служіння рідному народові, особливо ж присвята національному вихованню й освіті дітвори – квіту й надії народу, стала провідною ідеєю українських виховниць та письменниць, між якими визначились, починаючи з 19-го століття, Олена Пчілка, Ганна Барвінок, Наталія Кобринська, Софія Русова. Естафету дбання про добробут дітей, із чим пов'язані жіноче й родинне питання, часто в ширшому, етнографічному засягу, продовжували нести в нашій літературі на зламі минулого століття й сучасної доби такі представниці ідеології Рідної школи та просвітнянського руху, як Уляна Кравченко, Ольга Дучимінська, Іванна Блажкевич, Марійка Підгірянка та інші аж до наших днів.

До плеяди діяльних жінок у плеканні світлих традицій дитячої тематики в українській літературі належить Іванна Савицька. Поле її літературної діяльності замітне присвятою дитячому вихованню (у збірних творах “Серце”, “Українські молоді пісні”, “Наша хатка”, “Золоті дзвіночки”, “Незабудьки”, “Три казочки”, “Денник Ромця”) особистій місії берегині скарбів рідної мови (“Ой верше мій, верше” – нариси на

етнографічній канві з минулого й сучасного Лемківщини, видання нагороджене в конкурсі Літературного Фонду ім. Ів. Франка) та авторчиному записуванню в пам'ятну книгу сучасних проявів суспільного й індивідуального життя (співпраця в журналах батьківщини “Мій Приятель”, “Світ Дитини”, “Українське дошкілля” репортажі в діаспорній періодиці “Свобода”, “Америка”, “Народна Воля”, “Нова Зоря”, “Наше Життя”, “Жіночий Світ” та інші). Сюди належать теж п'єси (“Гість з неба”), образки сучасного, “З пташиного лету” (мініатюрні ескізи), “З мого вікна”.

Іванна Савицька, уродженка старовинної гілки нашого народу, ввібрала в себе аромат полонин Лемківщини, її п'янкий запах живиці й

У 1561 році роботу над рукописом було завершено. Перед княгинею лежала монументальна рукописна книга, оправлена двома дубовими дошками, покритими зеленим оксамитом. Складалося Євангеліє з чотирьох частин із загальним обсягом в 964 пергаментні сторінки.

Своєю одухотворенністю рукопис нагадував світський витвір, зрозумілий і близький сучасникам. Княгиня Анастасія припавши губами до теплого оксамиту, зашепотіла: “Отче наш, котрий еси на небесах, нехай святить ім'я твоє. Нехай прилет кролевство твоє й нехай будет воля твоя яко в небе, так і на землі...”

Народився і пішов у довге, сповнене бурхливих подій життя безцінний дарунок нашому народові від великої дочки України - княгині Анастасії Гольшанської-Заславської.

Примітки:

1. Протоіерей Н. Думитрашко. Замечательная рукопись Полтавской семинарии Пересопницкого Евангелия. Полтава -1874. 38 с.
2. Грушевський М. С. Духовна Україна. – К., 1994. – с. 176.
3. Луговий Ол. Визначне жіноцтво України. – К., 1994. с.113 – 114
4. Цит. за: Яковенко Н. М. Українська шляхта з кінця XIV до середини XVII ст. Волинь і Центр України. – К., 1993. –с.83.
5. Цит. за: Косенко Т. Берегиня України. – К., - 1995. с. 17.
6. Пономарьова Т. О. Пересопниця: (історико-краснавчий нарис: до 850-річчя писемної згадки). – Рівне, 1999. –с.35.

подих соснових лісів, вершинного вітру, що разом з летом беркута й підхопленою з природи співанкою пташок надхнули її до притаманних їй оригінальних композицій лемківської симфонії в поетичних та прозових писаннях. Вони визначаються елегантно викінченою формою, філософським спокоєм та виваженим змістом, звершеним здобутками зрілого віку, досвіду, розуму.

Твори для дітей і дорослих Іванни Савицької пронизані особистою сердечною ноткою, щирим спочуттям, співучастю в долі загалу, її врівноваженою людською гідністю. Поетичний світ нашої письменниці такий привабливий: “Дитинство приплило до мене, як той зелений листочок на бистрій воді...”. “Шовкова трава, колишуться на вітрі смереки, шумлять сосни...”. “В Купальську ніч квітне квіт папороті в лісах Карпат...”. “Весна повимітала вітряним віником з кутків залишки снігових кучугурів...”.

Ось як відзивається відомий літературознавець Іван Лозинський про враження від прочитаних віршів нашої поетки: “Три казочки” і “Серце” прочитав я з найбільшою насолодою. Зворушили мене до глибини душі, бо більшість із них пам’ятаю зі “Світу Дитини” й “Українського дошкілля”. Ці вірші такі рідні, такі щирі, такі милі, такі милозвучні й мелодійні, а над усе благородні, що хочеться читати і читати...”.

Про важливість історичного внеску Іванни Савицької у збереження лемківської говірки пише завідувачка редакційно-видавничого відділу Львівської наукової бібліотеки ім.В.Стефаніка: “Ваші нариси про життя, звичаї, обряди, легенди лемківського села, написані на особистих спогадах і збагачені талантом письменниці, зацікавлять кожного, кому не байдужа історія і культура українського народу, зокрема його найзахіднішої гілки. Написана лемківською говіркою, книжка має значення для збереження цього найдревнішого діалекту української мови, який через розсіяння лемків по світу зникає, а також послужить мовознавцям для наукових досліджень”.

Йоанна Савицька народилася в Опарівці на Лемківщині у священничій родині о. Олександра і Марії з Дрималиків – Трешневських (письменниці під псевдонімом “Мірая”, авторки “Тітки Марти”, “Вовків”). Ранні роки провела разом з сестрою Дарією на черговій батьковій парафії в Ялині, біля Сянока,

що й назавжди залишилося у її спогадах: “краса гір, чар смерекових лісів, буйної папороті, пахощі лип, акацій, черемшини, солод черешень і суниць, боровики в саду – ось чим мене вгощала природа, та ще й віщим Свято-Іванським купальським віттям...”.

Після навчання в місцевій народній школі, а згодом у жіночій гімназії в Перемишлі (Український інститут для дівчат), Іванка закінчила вищі жіночі курси в Інституті ім. Єлисавети Арден у Кракові. Активний побут у молодіжних організаціях “Пласт”, “Спартанка” та в студентській Громаді під керівництвом мистця Дам’яна Горняткевича склався на одне з дорогихказів її юности.

Літературні заняття почала юна письменниця вже на 17-му році оповіданням “Жебрачка” у пластовому журналі “Вогні”. Її письменницький талант постійно розвивався, відкриваючи її творам упродовж десятиріч сторінки наших журналів і періодичної преси. Який довженний шлях літературної творчості Іванни Савицької – від “Українського Бескиду” в Перемишлі до “Свободи” в Америці! Одна “Свобода” співпрацювала з Іванною Савицькою упродовж 50-ти років (замітна її колонка “З мого вікна”).

Багатий життєвий досвід завдячує письменниця, зокрема, своїм урядовим подорожам з рамени її професійного становища в Організації Об’єднаних Націй. Її звітування з подорожей в Україну, до Братіслави, Праги, Дубровніки, Сараєва, Букарешту, Софії, Атен, Лондону наскрізь реалістично й цікаво передані. Цей хист письменниці підкреслює наш критик, колишній редактор “Свободи”, Іван Кедрин-Рудницький: “Ви маєте талант, легкість пера, безпосередній стиль, добру й нештучно-закучерявілу мову, а фабули завжди знаходите”.

Письменниця, поетка, автор численних творів, зокрема віршів для дітей та юнацтва, була надхненницею свого чоловіка, св.п. славного піяніста й директора Українського Музичного Інституту в Америці, проф. Романа Савицького. Іванна Савицька є дбайливою матір’ю відомого культурного діяча Романа Савицького мол. Парафразуючи наше прислів’я, скажемо – “Гарному роду нема переводу!” Мов та знатна бояриня, вона гідно держиться й під осінь життя, діяльна, юна духом, міцна вірою у світле майбутнє України.

Вікторія, Кензас.

БІБЛІОГРАФІЧНА ПРАЦЯ, ГІДНА ГЛИБОКОГО ПОШАНІВКУ

Рец. на кн.: *Ukrainian literature in English 1980 – 1989. An annotated bibliography /Comp. by Marta Tarnawsky.-Edmonton & Toronto: Canadian Institute of Ukrainian Studies Press, University of Alberta, 1999. – 463 pp.*

Відтоді, як десь у глибинах віків вичарувалася з душі наших поетичних предків перша українська пісня, як на Хортиці сивоусі козацькі Гомери подарували Січовому товариству величаві думи, відтоді, як Україна озвалася вогнистими памфлетами І. Вишенського, вилила свої роздуми у поетичних і філософських творах Г. Сковороди, а ХІХ століття явило світові нову велику літературу Кобзаревих вершин, відтоді і понині на всіх історичних шляхах українське дивослово – речник духу народного. Однак кожна національна література розвивається не лише вертикально, у рамках своєї етнічної спільноти, а й горизонтально, входячи в творчі стосунки з іншими літературами. Ураховуючи світовий статус англійської мови, українсько-англомовні літературні зв'язки важать надзвичайно багато для нашої літератури, для культури загалом.

Дослідження динаміки входження українського письменства в англомовне слід розпочати з фактажу – з бібліографування перекладів, літературних статей, рецензій, відповідних енциклопедичних оглядових статей і гасел. Тимто непересічною подією нашого наукового життя є зазначена бібліографічна праця Марти Тарнавської, що вийшла у Видавництві Канадського інституту українських студій.

Високопрофесійний бібліотекознавець, відомий український поет, перекладач і літературознавець, член Національної спілки письменників України, Марта Тарнавська надзвичайно багато зробила як бібліограф, зокрема, як автор (саме автор, а не просто укладач!) коментованих бібліографій “Українська література англійською мовою. Книжки і брошури, 1890 – 1965” (Едмонтон, 1988) та “Українська література англійською мовою. Статті у журналах і збірках, 1840 – 1965.

(Едмонтон, 1992). Це складові частини великого проєкту бібліографування англомовних перекладів українського художнього слова та критичних матеріалів від перших відомих перекладів до кінця нашого тисячоліття. Над таким проєктом повинен би працювати великий науковий колектив. Насправді ж усю роботу здійснює лише Марта Тарнавська. Звідкіля ж бере сили на це подвижництво, на цей щоденний подвиг? Відповідь знайдемо в її ж поетичних рядках про “ в серці серед скитання лих вирощений клаптик батьківщини” (вірш “Зальцбург”), про “наддніпрянські фата-моргани, криті золотом бані столітні мого рідного Єрусалиму” (триптих “Трете відкриття Америки”). Є, на жаль, люди, що й у рідному краю живуть байдужими туристами. Але є, на щастя, такі, що – куди б примхлива доля не завела їх – усіми думками і помислами є дітьми Отчої землі і працюють для неї, з її священних глибин черпають запал, наснагу й силу. Саме такою є пані Марта Тарнавська.

Рецензована коментована бібліографія складається з чотирьох основних частин: перекладені книжки та збірки – 156 позицій; англомовні українознавчі статті в журналах і збірках – 1733 позиції; переклади, опубліковані в журналах і збірках, - 679 позицій; рецензії на українські та перекладні видання, опубліковані в англомовних журналах, - 191 рецензована книжка, причому окремі видання мали чимало рецензій, прим., на монографію проф. Дж. Грабовича “The poet as mythmaker: a Study of symbolic meaning in Taras Shevchenko” (1982) опубліковано десять рецензій, а на “Щоденник” (Т. 1, 1911 – 1920) В. Винниченка (1980) – шість рецензій. Книга вміщає вступ, де викладено основні принципи відбору матеріалу для бібліографування та його методик, Реєстр бібліографованих джерел та Особовий і предметний покажчик, у якому укладач дотримується рубрикацій Бібліотеки Конгресу.

Щоб хоча б частково уявити собі огром виконаної праці, слід урахувати специфіку професії бібліографа, коли часто в пошуках (не завжди з успіхом) однієї позиції доводиться переглядати стоси пожовклої періодики, а принципу *de visu* дотримувалася пані Марта повсякчас. Коментуючи окремі позиції, укладач водночас виконувала обов'язки літературознавця і перекладознавця. Чимало довелося їй затратити

часу та вміння на ідентифікацію окремих творів, зокрема віршів, та на віднаходження вдалих варіантів перекладу, передусім при коментуванні. М. Тарнавська послідовно дотримується єдино правильного фонетичного принципу при відтворенні звучання українського ономастикону англійськими літерами.

У вступі, констатуючи стрімкий ріст англومовної україніки в 80-их роках, М. Тарнавська називає такі чинники цього відрядного явища: 1) активізація деяких видавництв, особливо редакції видань іноземними мовами видавництва “Дніпро”, Українського наукового інституту Гарвардського університету та Канадського інституту українознавчих студій; 2) публікація перших двох томів англумовної “Енциклопедії України” в Торонто; 3) інтенсивна дослідча праця молодих учених українського походження в англумовному світі; 4) систематична публікація перекладів у журналах “Ukraine” (Київ) та “The Ukrainian Canadian” (Торонто); 5) детальні повідомлення в засобах масової інформації Заходу про утиски творчої інтелігенції в державах тоталітарного режиму. До цих чинників я б додала також т. зв. перебудовні процеси в колишньому Радянському Союзі, що викликали велике зацікавлення національним питанням там.

Зокрема активними в десятиріччя 1980 – 1989 були англумовні перекладачі А. Біленко, Дж. Вір, П. Прокоп, М. Скрипник, учені: І.

Дзюба, Ю. Шевельов, Л. Рудницький, Ю. Луцький, М. Тарнавська, Л. Онишкевич, Д. Струк, В. Жила; (усі – українці); найінтенсивніше входила в художню свідомість англумовлян творчість Лесі Українки, І. Франка, М. Рильського, П. Тичини, В. Стуса, Б. Бойчука, І. Драча, Яра Славутича, В. Вовк, Остапа Вишні.

Очевидно, це не значить, що можна заспокоїтися на досягнутому, що англумовна україніка має відповідні надбання в усіх ділянках. Прикро вражають, приміром, досить малі здобутки (попри велику кількість публікацій) – порівняно з 60-ми роками – англумовної шевченкіяни, майже повна відсутність перекладознавчих рецензій, праць з історії рецепції української літератури англумовними та з історії українського художнього перекладу.

Рецензована коментована бібліографія матиме надзвичайно широке застосування, без неї не зможе обійтися жодний дослідник міжлітературних зв’язків, рецепції української літератури англумовними. Одна жура: чи буде книжка доступна дослідникам з України...

А поки що, низько вклоняючись Марті Тарнавській від імені перекладознавців України за її подвижницьку працю, зичу їй міцного здоров’я та сили для нових наукових звершень заради нашого рідного слова.

Львів

ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ

Шановна Пані Редактор!

З цікавістю прочитала у квітневому номері нашого журналу два жіночі портрети. Ліна Костенко, добре мені відома своєю творчістю: її портрет зацікавив мене не тільки тому, що це актуальна сучасна тема, бо Ліна Костенко відзначає саме своє 70-ліття, але теж і тому, що я залюбки читаю статті Людмили Тарнашинської, яка вміє цікаво, інтелігентно і доступно для читача писати. Людмилу Тарнашинську варто було б заохотити, щоб вона для “НЖ” писала також на теми феміністичні (я читала одну таку статтю в газеті “День”) або про жіночу пресу України.

Другий жіночий портрет зацікавив мене передусім тому, що я абсолютно нічого не знала про гетьманшу Виговську і цікаво було довідатись про різні подробиці і перипетії її життя. Але мене трохи здивував факт, що Людмила Смоляр у своїй статті мало що говорить про західну орієнтацію політики гетьмана Виговського і взагалі не згадує битву під Конотопом (1659 р.) – рідкісна в нашій історії перемога над Московією, що так драматично описана в повісті Богдана Лепкого “Крутіж”...

З повагою і привітом,

Марта Тарнавська

ПРАЦЕЮ ВОЗВЕЛИЧУВАЛИ СЕБЕ

Автор уміщених нижче спогадів — Гарасим Маковський — походить із села Гермаківка Борщівського р-ну на Тернопільщині. Проживши більшу частину життя поза рідним краєм, він зберіг як найбільшу святиню пам'ять про своє село, яке залишив ще підлітком, про звичаї і традиції Борщівщини — перлини українського національного мистецтва. Зібравши велику колекцію Борщівського народного одягу, Г. Маковський передав її Українському Музеєві в Нью-Йорку, і вона стала основою влаштованої в 1994 р. багатой виставки “Борщівщина. Народний одяг, побут та звичаї”. Г. Маковський, крім того, побудував і подарував Музеєві на виставку “Борщівщина” мініатюрні зразки житла і ткацького приладдя села Гермаківка. Його пам'ять зберігає не лише події з життя своєї родини, а й важливі спостереження щодо звичаїв і традицій рідного села. З відстані часу і місця Маковський бачить світла й тіні тих звичаїв і розповідає про все — добре і зле — відверто.

В опрацюванні спогадів брали участь мистецтвознавець з України Раїса Захарчук-Чугай і Надія Світлична (УМ).

У нас на Поділлі кожне село мало свої звичаї. Я народився в селі Гермаківка Борщівського району Тернопільської області. Воно велике, мальовниче. На широкому пляці побудована церква. Вона мені найгарніша в цілому світі! У свята до неї йшли люди так красно одягнені, як ні в якому сусідньому селі.

Наші люди високі, стрункі, а вбиралися в такий одяг, що всі задивлялися. Працювали тяжко на родючій подільській землі, якої все бракувало. Підросли діти, а землю для них годі було купити. А без землі було неможливе життя. Найкращими полями володіли поляки. Вони кривдили українців. У 1920-х роках у селі жило 8 тисяч людей. З них тисяча сто дворів було українських, 150 — польських і 11 — жидівських. У селі був також один німець, що мав млин. Крім усього іншого, українці в селі відрізнялися від інших одягом, який шили з полотна, сукна, шкіри. Багатий поляк часто запрошував до себе гостей — німців, різних туристів, аби вони подивилися, як одягаються гермаківці. Такого дива світ

не бачив! Дівчата й хлопці йшли в свята дорогою-гостинцем до сусіднього села Івання на такий собі прохід. Усі дивилися на їхній одяг. У них на білих полотняних сорочках красувалася чорна і золотиста вишивка. Чорні довгі ручноткані спідниці-горбатки, туго обв'язані в поясі, виструнчували дівочі постаті. Нові солом'яні капелюхи в чоловіків виблискували на сонці золотистими переливами. Увесь одяг був гарний, добре пошитий на довгі літа.

Я добре пам'ятаю життя людей у селі і знаю, скільки-то тяжкої праці йшло на виготовлення одягу.

Важливим було підготувати на одяг полотно, сукна, шкіри.

Село жило продуманим трудовим життям. На всяку роботу була своя пора. Влітку люди працювали на полі; восени пряли нитки з льону, конопель, овечої вовни; узимку ткали полотна, верені, скатертини, запаски, горбатки; у м'ясиці вишивали, шили одяг. В усьому був лад праці й життя.

Найтяжче було виготовити полотно. Треба

було вміти посіяти коноплі, виростити їх, вибрати перші і другі коноплі. (“Чоловічі” коноплі досягають першими, а “жіночі”, “материнка” — пізніше, десь за два тижні). Вибірало коноплі руками в жменьки — горстки — і в’язали в снопи. В одному снопі було 10 горсток. Люди мали приблизно по 7 або 10 снопів конопель. (Льон на наших землях ріс зависокий, вилягав. Його сіяли менше і переважно багаті: він був дорогий. Найбільше сіяли коноплі). Нав’язані в снопи коноплі мочили в річці Збруч або в копанках — затоках річкової води. Снопи у воді притискали каменями, а через 4-5 днів витягали їх із води і пробували: якщо стеблина ломиться, а шкірка відстає — коноплі витягають із води, а якщо гнеться — тримають у воді далі. Люди знали, як отримати коноплі доброї якості. Повитягавши з води, снопи полоскали і висувляли просушувати проти сонця. Після цього брали горстки конопель і терли їх, тіпали на терлиці, відчищали, а потім дерли, отримуючи чисті волокна-прядиво. Сортували тонкі довгі волокна і короткі — клоччя. Потім намотували прядиво на куделі і пряди веретеном або прядкою. Із клоччяних ниток, нарядених веретеном, ткали на верстатах грубу тканину на мішки, верені. А з добре очищених довгих волокон — прядива — нитки на полотно. Спершу треба було знати, яке буде полотно. У нас ткали полотна на 10 і 12 пасем. Із намотаних 12-ти пасем ниток ткали ширші полотна, а з 10-ти виходило вужче полотно.

Напрядені нитки намотували на спеціальний пристрій — дерев’яне мотовило. Лічили по три нитки. В одному пасмі виходило по 30 ниток. Моя бабуся Тафія, мамина мама, ткала щороку багато полотна на 12 пасем. Нитки в пасмах на мотовилі вона рахувала дуже уважно. Намотані нитки стягали з мотовила і золили в спеціальних бочках, зроблених із тополевого дерева — зільницях. Це була копітка робота, бо нарядені нитки були тверді, тугі, зеленаві, їх треба було пом’якшити і відбілити. Для цього спалювали грабові, вільхові чи березові дрова і попелом із них посипали нитки, складені в зільниці на підстелену соломку. Заливали все це окропом і викидали до зільниці розпечене каміння, від якого вода в зільниці кипіла ще зо дві години, але нитки лишали в тій луговій воді до наступного дня. Іноді мітки за один раз не відзолювалися, треба було все повторювати. Золити треба було взимку, під час морозів і на морозі сушити. Але перш ніж сушити, мітки виймали з зільниці й несли коромислами до річки, а що річки взимку замерзали, то треба було пробивати ополонку, щоб їх випрати від попелу. Сушити треба було з тиждень, пильнуючи, щоб їх не покрали злодії, а висушивши, змотували нитки в клубки на спеціальній пристрої, що звався в нас качетник. Після цього наснували їх на мотовила-рамки від землі до стелі, які в нас називали снуваками, знову уважно рахуючи нитки в 10 чи 12 пасем. Наснувавши нитки, обережно скидали їх із мотовила, розстелювали і помалень-

ку навивали на ткацький верстат. Для цієї роботи треба було мати добрий досвід, часто її виконували вдвох. Верстати були горизонтальні, їх ставили в хатах і навіть викопували під верстатом яму для підніжок. Полотна ткали на двох підніжках, а горбатки, запаски — на чотирьох. Треба було добре знати будову верстата, вміти заправити нитки, щоб виткати лицьову сторону горбатов, запасок-фартухів із візерунками. Часто ткачі, коли навивали нитку у верстат, навіть виганяли з хати дітей, аби ніхто не заважав, щоб не помилитися: помилки виправляти було важко.

Коли виткане полотно знімали з верстата, його треба було знову золити в зільницях, бо воно було кольору черствого хліба і таке ж цупке. Крім того, треба було виробити в ньому лице і виворіт. Для цього навесні, як тільки з’являлася молода травичка, полотно вимочували в річці або в ставку і розстеляли на березі на чистій траві, де немає гусей, щоб воно висихало на сонці. Цю процедуру повторювали багато разів, пильнуючи, щоб воно сохло, повернене до сонця весь час однією стороною. Таке вибілювання тривало півтора-два тижні, залежно від погоди. Багатші люди мали по 10-15 кавалків полотна. В сільському житті полотно потрібно було багато — на одяг і на рушники... У селі не всі виробляли полотно. Бідніші працювали за полотно у багатших. Жінки за полотно сапали, білили хати, жали, а хлопці молотили за кожухи.

Кожухи і лейбики шили з овечих шкір. В селі кожен господар намагався тримати овець. Восени їх різали і готували шкіри на кожухи. Спершу шкіри розстеляли і змащували розчиненим у воді грисом (відходами від борошна), потім складали від двох до шести вмашених шкір у дерев’яний цебёр і заливали водою на 2-3 тижні, щоб вони відкисали, відмокали.

Після відмочення шкіри вибирали з цебрів, коли наставали найбільші морози, які вкривали кригою річки і ставки. Пробивали ополонки і в крижаній воді прали шкіри від того киселю, в якому вони відкисали. Потім їх приносили на коромислах додому і розвішували на жердках на морозі. Чим сильніші були морози, тим швидше шкіри висихали. Шкіри треба було добре пильнувати не тільки від сорок і ворон, які любили дзьобати мокрі шкіри, а й від злодіїв, які перепродували їх потім за півціни — по 5 або 10 злотих за сирі шкіри. Відчищені (вибілені, виправлені) шкіри коштували дорожче. Виправляли шкіри спеціально досвідчені в цьому чоловіки-кушніри. Вони відчищали шкіри, натирали білою крейдою, втирали її в середину, в шкіру. Потім обтріпували шкіри від крейди, але білий колір зберігався років чотири і довше. Шкіра на білий кожух коштувала 60 злотих, а пошиття кожуха — 50 злотих. У кожному селі кожухи і лейбики відрізнялися зображеннями, тому за одягом можна було визначити, хто звідки походить. Кожухи шили і вишивали переважно жиди.

Продовження на стор. 33.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LVII

OCTOBER 2000

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

Orysia Jacus, Iryna Kurowyckyj and Luba Bilowchtchuk with students at St. Olha's Internat in Prudentopolis.

FROM THE DESK OF THE PRESIDENT

In August of this year, UNWLA Scholarship Chair Luba Bilowchtchuk, Treasurer Orysia Jacus, and President Iryna Kurowyckyj traveled to Brazil to review the current status of the scholarship program and to determine whether continued UNWLA support for the program is warranted. What we discovered was that the program is a tremendous success both for scholarship recipients and their benefactors. One example of the program's success is the many scholarships received by priests and catechists who have dedicated their lives to God, youth and the poor. Priests from the Ukrainian community in Brazil are now serving Ukrainian congregations in the United States, Canada and other parts of the world. In the United States, Brazilian catechists are teaching catechism classes to Ukrainian American children in Saturday school. Even Ukraine, in its quest for priests to serve the growing number of congregations which have no priests, has turned to Brazil for help.

In accordance with the resolution of the Scholarship Chair which was accepted at the 25th Convention of the UNWLA, the second agenda for the trip to Brazil was to organize an association of ex-scholarship recipients who, thanks to UNWLA sponsors, were able to obtain an education. Today, many of these scholarship recipients have attained a professional standing and are in a position to help others. Many of those we met with to discuss this responded very positively to our proposition, had very positive feelings about the proposed association, and indicated that they would be happy to become members. It was decided that the association should indeed be created and Olha Kurchahin agreed to be its first chair. In the months to come, the Scholarship Chair will notify us of the work of the association and about the scholarship program.

The trip began with our arrival in Curitiba on Friday, July 29, 2000. We were met by Vladyka Jeremiah Ference, bishop Aspundosa, the pastor of the Ukrainian Orthodox Church of South America and a UNWLA scholarship recipient, father Edison Bojko, the general vicar and pastor of the cathedral of St. John the Baptist Ukrainian Catholic Church, catechist Olha Kurchahin and catechist Ivanka Okarnavska, a scholarship recipient sponsored by UNWLA Branch 67. For several days we stayed at the home of the catechists in Curitiba. Our tour leader was Olha Kurchahin and we were very grateful for her help.

Our first evening in Curitiba we were invited to attend a service at the Roman Catholic church. Father Bojko

took part, adding Ukrainian traditions to the service which was also enhanced by Ukrainian children playing the bandura and singing Ukrainian church songs. It was the first time I have ever heard a bandura played at church services and while I was surprised, I must admit that "Our Father", accompanied by a bandura, has never sounded so grand.

The following day, we were invited to view a Saturday program for children, youth and adults. We had the opportunity to hear a concert of young bandura players under the direction of Isabella Kryva. After the concert, the young people informed us that some of them will be traveling to Ukraine to learn the Ukrainian language, dances and traditional Ukrainian bandura techniques. We also visited with members of the dance ensemble Poltava which frequently takes part in regional ethnic festivals. That evening, we witnessed a unique "zabava" which took place at the building which houses the Ukrainian Society of Brazil in Curitiba. Various ethnic collectives gathered in their native costumes to dance their traditional dances and afterwards, enjoyed themselves while dancing to contemporary music.

On Sunday, we attended Mass at the cathedral of St. John. The Mass was celebrated in Ukrainian by Father Bojko; the sermon was bilingual. After the service, Father Bojko greeted our group and asked me to say a few words about our impressions of Brazil. I was happy to do so. We also had the opportunity to attend a service conducted by the bishop of St. Dimitrius Orthodox Church in Curitiba. The text of the service was translated into Portuguese so that more people could take part.

Vladyka Jeremiah introduced us to the Ukrainian community in and around Curitiba. We viewed a Ukrainian memorial in the provincial park of Parana -- a hutsul style church. The church, which was built in large part through the support of Dr. Oksana Boroshenko, was visited by Ukrainian President Leonid Kuchma during a recent trip to Brazil. While in Curitiba, we met with the sisters of the convent of St. Anne, sisters of the Blessed Virgin Mary, and visited the large and small Seminaries of St. Basil the Great where we met two missionaries from Ukraine. Everyone greeted us with singing and bandura playing and asked us to send greetings to their sponsors. They showed us their beautiful embroideries and pysanky which had been created by boys as well as girls. We learned that a mass honoring scholarship sponsors is celebrated every Wednesday.

After a three day visit, we left for Prudentopolis. On the way, we visited many church institutions and the homes of catechists. In Prudentopolis we stayed at the Ukrainian Institute and were greeted by Director Vera Lozova. Every day we visited churches and schools and the private homes of scholarship recipients. Our guide was the energetic Magdalena Lozova, an ex-scholarship recipient sponsored by UNWLA Branch 1 and the Samphalov family. As she drove us up and down the mountainous and muddy roads of the area, we thought we were on a roller coaster ride.

Many of the catechists, now professionally educated, work to support themselves and the Institute. Most are teachers in public schools. If there are many children of Ukrainian descent in the area, they teach Ukrainian during the school day; in other areas, they teach Ukrainian after school. In the state of Parana, the Ukrainian language is incorporated into the regular study curriculum.

While in Prudentopolis, we visited hospitals run by the Sisters of Mercy, an old age home, and other institutions. We also visited the Ukrainian museums in Curitiba and Prudentopolis. We met with former scholarship recipients and with those still being sponsored. They come to the Institute to learn Ukrainian or bring their children to school for Saturday activities.

Associated with the Institute is the Internat (boarding school) of St. Olha. The boarding school's major sponsors are the Boychuk, the Slywotaky, and the Motsiyk families. Children from poor families of Ukrainian heritage, which do not have the means to educate them, are brought up here. They are provided with food and shelter and with a general education. They study religion, church and national songs, Ukrainian folklore, embroidery, handiwork, cooking, housekeeping and hygiene. The girls are sent to public schools. During our visit, we had the opportunity to tour the grounds of the Internat.

In the "Fifth Colony" near Prudentopolis stands the first Ukrainian Catholic Church to be built in the area. During our visit, there was a mass to celebrate the feast of "Spasa" and to commemorate Priests Day. After Mass was the traditional blessing of fruit. We were invited to a luncheon hosted by Vladyka Kryvij, who had recently returned from Ukraine. During the luncheon, our host asked all those who had benefited from the UNWLA scholarship program to stand. There were so many that we were awed. This, dear UNWLA members and sponsors, is the real gift to our organization for its 75th anniversary. This is the result of our work.

In Brazil, there is a small parcel of land owned and tended by descendants of Ukrainians from Halychyna who emigrated to Brazil at the end of the 19th century. These were peasants who survived hunger, disease, and unfamiliar surroundings and nature. These circumstances united them and they worked together on this communal parcel of land because only in this way could they survive. They knew the value of land and year after year they bought additional adjoining land and built churches and community structures where the hromada, and especially the young people, could gather.

There was a time when Brazil forbade the use of any language but Portuguese and this period impacted the his-

tory of all ethnic immigrant groups, including Ukrainians. Because of this government policy, they were drawn to their churches and to any other institutions that united them in their heritage. It is for this reason that I bow my head in homage to Ukrainian churches and leaders of the Ukrainian hromada who after all these years have managed to sustain Ukrainian language and culture on Brazilian soil. Times have changed. Brazil has relaxed its policy on language and Ukraine is now independent and is represented by its own Ambassador to Brazil. Because of this, Ukrainians in Brazil find it easier to be proud of their heritage. When the Brazilian government sponsored visits to Brazil by children from Chernobyl, the Ukrainian community in Brazil became the government's active partner in taking care of them.

In ending this report, I find it appropriate to thank the groups and individuals who made our stay in Brazil so memorable. Among the first of these is Vladyka Kryvij who must be thanked for his time as well as for all of the interesting stories he told us. A personal thank you is extended to seminarian Arsenid Kresar, a scholarship recipient sponsored by the Magun family, who chauffeured us during our stay in Curitiba.

Thanks is also due to the extraordinary people from the diaspora who have assisted the UNWLA scholarship program with generosity and good will. Among these is Mykola Chorniy who donated the banduras that "our children" play so beautifully. A special word of thanks is also extended to Honorary UNWLA Member Roma Pryma Bohachevska and her daughter who traveled to Brazil to teach Ukrainian folk dances; to Nataalka Danylenko, Vice President of the World Federation of Ukrainian Women's Organizations, who advised our children and their teachers on embroidering traditional Ukrainian costumes; to Teodosia Sawycka, who created the scholarship program; and to Honorary President Anna Krawczuk who continued and expanded the work begun by her predecessor. All of these individuals are well known to and fondly remembered by the Ukrainian community in Brazil.

I end this report with a question for the UNWLA membership which must decide whether to continue our scholarship program in Brazil. It is a critical decision, one which must only be made after many factors are considered. We must remember that Brazil is still a third world country and that opportunities for Ukrainian children in Brazil are still as limited as opportunities for children growing up in Ukraine which is in dire economic straights. A new generation of Ukrainian children has been born in freedom, but freedom without a stable economy is harsh and sometimes cruel. Ukrainian children in both countries need our assistance, but our resources are limited and we may not be able to extend a helping hand in all directions unless new resources are found. I leave you, dear members, with something to think about for the future of all these children.

NEWS FROM UNWLA HEADQUARTERS

- **July 27 - September 10, 2000.** UNWLA President Iryna Kurowyckyj, Scholarship Chair Luba Bilowchtchuk and Treasurer of the Scholarship Fund Orysia Jacus traveled to Brazil to assess the work of the UNWLA scholarship program.
- **August 24, 2000.** The UNWLA president joined other members of the UNWLA at the 9th anniversary celebration of Ukrainian Independence Day, which was held at the Ukrainian Consulate in New York City.
- **September 12, 2000.** Motria Sloniewsky, UNWLA Vice President in charge of Public Relations, represented the organization at the 9th anniversary celebration of Ukrainian Independence, which was held at the Ukrainian Embassy in Washington, D.C.
- **September 5 - September 8, 2000.** 150 heads of state and other government officials participated in the United Nations Millennium Summit in New York City. Ukraine's President Leonid Kuchma headed the delegation from Ukraine and delivered his address to the Summit on September 7, 2000. UNWLA President Iryna Kurowyckyj, Nadia Shmigel and *Our Life* editor Irena Chaban were invited to the General Assembly to hear the Ukrainian President's address. Afterwards, they met with the President and congratulated him on his speech. They also met with other delegates from Ukraine who had come with the President to participate in the Summit.

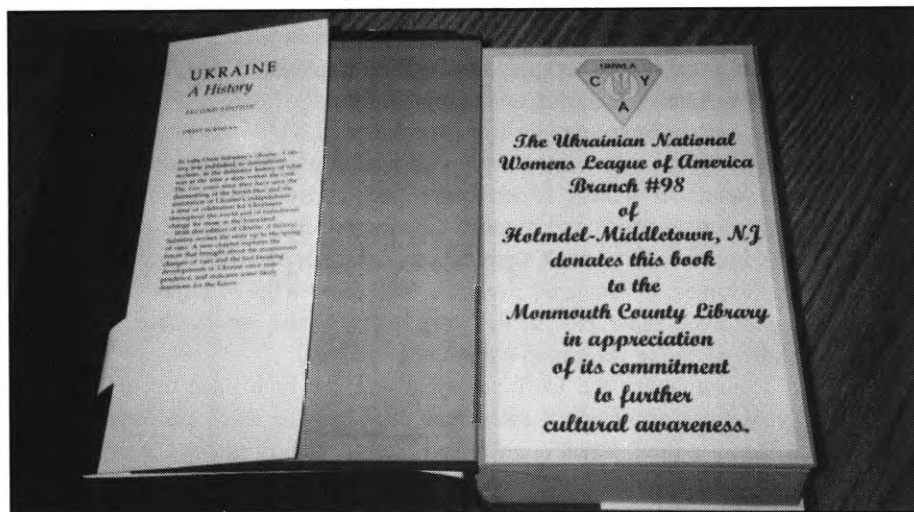

ERRATA. In the September issue of *Our Life*, the July 6, 2000 news brief on page 7, column 2, should have read as follows: "UNWLA Vice President for Public Relations Motria Sloniewsky attended a meeting at the U.S. Department of State. Ambassador Steven Sestanovych, who coordinates the Department's work in Ukraine, Moldova and Belarus, chaired the meeting, which was held to inform representatives of various organizations within the Ukrainian-American community of the State Department's work in Ukraine. Also present was Ambassador Daniel Fried, who recently returned from his tour of duty in Warsaw. Ambassador Fried spoke about his experiences in Warsaw and about expanding relations between Poland and Ukraine. Ambassador Sestanovych expressed guarded optimism about U.S.-Ukrainian relations."

Our most sincere apologies to Ambassador Sestanovych, Ambassador Fried, Ms. Sloniewsky and our readers for the error.

A REPORT FROM UNWLA BRANCH 98 WHO WE ARE AND WHAT WE'VE BEEN DOING

by Anna Krawczuk
UNWLA Honorary President

Dedication page, designed by Anna Poruchynsky, inserted in Ukraine, A History, which was donated by Branch 98 to Monmouth County Library.

UNWLA Branch 98 is headquartered in Monmouth County in Central New Jersey; it is the southernmost branch of the UNWLA's New Jersey Regional Council. Founded in 1988, the year in which Ukrainians celebrated the Millennium of Ukrainian Christianity, UNWLA Branch 98 appropriately chose Saint Olga as its patron. At our annual meeting held on March 5, 2000, the following officers were elected: President - M. Orysia Jacus, Vice President - Mary Bonanno, Treasurer - Anna Krawczuk, Secretary - Victoria Mischenko, Membership Committee Chair - Anna Poruchynsky, Social Welfare Committee Chair - Christine Roland, Scholarship Committee Chair - Victoria Mischenko, Cultural/Museum Committee Chair - Ann Pederson.

Since 1988, branch members have been active in sharing information about their cultural heritage with non-Ukrainians. Local activities have included Ukrainian folk art and crafts exhibits in libraries in Holmdel, Middletown, Manalapan and Shrewsbury. Branch members have also made every effort to promote historical accuracy and disseminate factual information about Ukraine. Recently, in conjunction with our commemoration of the UNWLA's 75th Anniversary, branch members donated copies of the UNWLA Convention Books, *Our Life*, and Orest Subtelny's *Ukraine, A History* to Monmouth County Li-

brary's reference department. A copy of Irene Zabytko's *The Sky Unwashed* was donated to Holmdel Library. Joyce Smothers, chief librarian of Monmouth County Library, showed great interest in the issues of *Our Life*, indicating that such periodicals, including back issues, are especially desirable acquisitions for the library's reference department.

"Good Foot Health", a lecture by Branch 98 member and past president Margaret Zakanyycz Putykewycz, D.P.M., was the last scheduled event before the summer break. Dr. Putykewycz, a lifelong resident of Middletown, New Jersey, is board certified in podiatric medicine and is on staff at Jersey Shore Medical Center. Branch members and their guests thoroughly enjoyed her professionally presented information about the problems, ailments and care of feet. The importance of proper footwear for all people, especially children, was emphasized. An eye-opener for those attending was Dr. Putykewycz's discourse on different foot problems that are prevalent in different cultures.

UNWLA Branch 98 welcomes its newest member, Ulana Joslin of Locust, New Jersey. If you live in our vicinity and would like to join our diversified group, please call M. Orysia Jacus at 732-264-8820 or write to UNWLA Branch 98, PO. Box 172, Holmdel, NJ 07733-0172.

Editor's Note: In Part I of "Maintaining the Ukrainian Language in the Diaspora", published in the September 2000 issue of Our Life, Professor Sanko provided an overview of the history of Ukrainian schools in the USA and Canada, followed by a detailed description of the curriculum and positive learning environment created by teachers and administrators of Saint Volodymyr Cathedral Saturday School in Parma, Ohio. In Part II, the author explores teachers' use of audio-visual resources, music, additional print and non-print educational tools. She also offers some insights into the future of Ukrainian schools and their important mission.

MAINTAINING THE UKRAINIAN LANGUAGE IN THE DIASPORA

by Hélène Turkewicz-Sanko

PART II

Audio-visual materials help teachers in the development of oral skills. There are many good options. First, the colorfully illustrated Ukrainian Children's calendar (Kalendar Ukraïnskoyi Dytyny), indicates the change of seasons as well as Ukrainian commemorative days. Each month presents proverbs, riddles, rebuses, and short poems. A video program developed in Canada, *U Titky Kvitky*, offers ten different programs which provide basic vocabulary to express feelings such as joy, fear, sadness, love, loss and the like. Another series of videos focuses on traditional folk tales; children and animals are portrayed wearing national costumes. From Ukraine, video cartoons, such as the series of the three Cossacks (Kozaky), which portray Ukraine's destiny throughout the ages and Ukrainian culture in a very humorous manner, are available. Another humorous video cartoon, *Enejida*, reproduces the adventures of Kozak Enei. This film is based on the literary work by Ivan Kotl'revski, which in addition to being the cornerstone of modern Ukrainian literature, is itself an adaptation of Virgil's *Aeneid*.

The latest innovation for the year 2000 deals with a senior class project. It consists of developing a portfolio of educational resources to be used in students' future homes when they themselves become parents, or to be used in a preschool and first grade setting if they become teachers in a community ethnic school. It is a fact that every graduating student is called to join the ranks of the next generation of ethnic school teachers. The materials they develop are theirs to keep. Materials can be as simple as a series of laminated flash cards to teach vocabulary as well as the Cyrillic alphabet, but they can also be more elaborated as in the case of an embroidered sampler with significant unmistakably Ukrainian motifs.

The portfolio tends to be like a directory of resources organized alphabetically. For instance, under B for Books, the portfolio calls for the acquisition of

the following essential books:

1. From Canada: *Ukrains'ke Doshkil'a* by Jaroslav Chumak (Toronto, 1983); cover illustration of a mother teaching her son by Ukrainian-Canadian artist William Kurelek.
2. From the USA: Books illustrated by Yaroslava, such as *The Mitten*, *How a Shirt Grew in the Field*, and *A Mitten for a Kitten*.
3. From the USA: *Ukrainian Folk Tales* by Marie Halun Bloch and illustrated by J. Hnizdovsky. New York: Coward-McCann, Inc. (1964).
4. From Ukraine: *Ukrains'kyi Dyt'atchyj Folklore*. Kyiv: Vydavnytstvo Akademii Nauk (1962).
5. From Ukraine: *Dva Pivnyky/Two Chanteclers*, a bilingual book. Kyiv: Veselka Publishers (1975).

These books become the basic reference materials from which to create new ones, because creativity is an essential quality required of every good teacher. The preparation of a lesson plan is an art in itself. As an example, let me present the work of a young teacher from Rochester, New York, Tanya Kosc, a graduate student in Optics who dedicates her Saturdays to Ridna Shkola. Last summer in a geography book published in Ukraine, she found a map showing the excavation sites of Scythian mounds. She reproduced it along with the illustrations of gold artifacts, some of which represented animals who had lived in the ancestral steppes. She then organized a lesson which incorporated not only geography and history, but also language acquisition. She created flash cards and used the animal illustrations to teach the names of animals in Ukrainian. Tanya Kosc is American born; she graduated from the Ridna Shkola in Parma, Ohio.

In what follows, ethnic teachers will find the most recent materials developed in Ukraine as well as in Canada:

1. A series from Ukraine: My First Book of Nature Series, published by Aspect Kyiv (1998); these books rival the best nature series in North America. They are colorful, well-made and informative. The series includes: *Sobaky i tsutseniata* (Dogs and Puppies), *Kvity* (Flowers), *Dyvo na dolyni* (about insects), and *Moji uliublentsi* (about small pets).

2. Again from Aspect Publishers in Kyiv, a series introduced by "Rozfarbovna", a combination work book/coloring book for teaching the alphabet, vocabulary and numbers.

3. From Machaon, Kyiv: *Charivna Naklejka Koliory* which includes bright colorful photographs with games and reusable stickers to help young children learn colors, opposites and sizes.

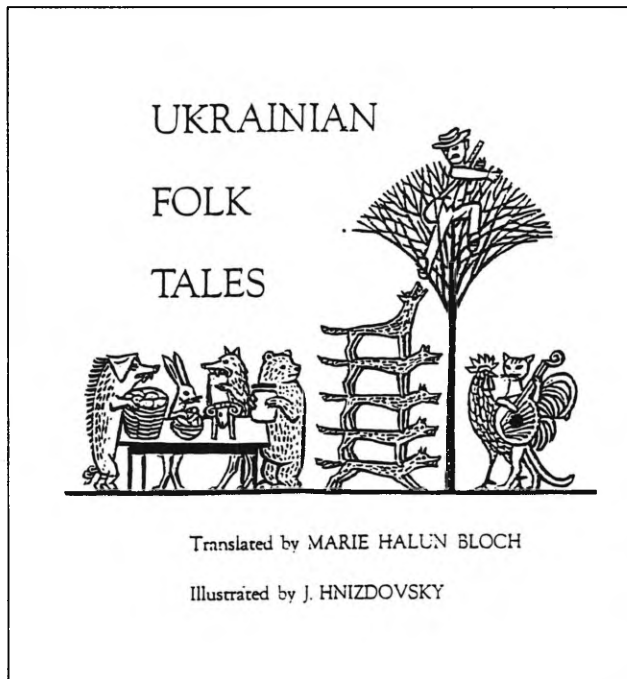
Nevertheless, it is the music teacher who remains the most important faculty member in the ethnic school. Children retain the phonetics of a language through singing. Melodies and lyrics have an intrinsic value and remain imbedded forever in the memory bank of young children. There is no better way to teach vocabulary as well as patterns of speech. Numerous resources are available from Canada and have been developed by elementary school teachers. Among these are the above mentioned Luba Bilash series of recorded songs, as well as many others re-

corded in Ukraine, such as *Katchetchka Pratchetchka* (The Little Duck Washing Her Clothes). The rage these days is the popular children's recordings, *Boor-yak* (the red beet), *Kapoosta* (cabbage), *Kobasa* (sausage), *Osyledtsee* (smoked herring) and *Barabola* (the potato head). However for the last decade, music and songs by Luba Bilash have been the most popular among preschool and elementary teachers.

In addition to the audio resources, Ukrainian bookstores offer numerous visual resources. These bookstores are located mainly in Canada and Australia. From Montreal, Quebec, Canada, the Yevshan Catalogue offers a large variety of teaching resources from books, workbooks and maps, to flash cards, stickers to new CD-Roms to teach the Ukrainian alphabet. From Edmonton, Alberta, Canada, there are complete programs developed by trained language teachers, made available through the Canadian Institute of Ukrainian Studies and its Ukrainian Bookstore. From Australia, Bayda Books offer a large variety of books printed in Ukraine, Australia and elsewhere in the Diaspora. Portfolios of materials developed by local teachers, who are themselves mothers and fathers, are amazing because of their creativity. For instance, a collection of postcard illustrations of the artist Jaroslava Surmach Mills' work are tied together and used to teach the cycle of seasons as well as Ukrainian culture. A collection of stamps will serve to teach about Ukrainian history. Works by great artists such as Yaroslava, Hnizdovsky or Kozak and many others can be reproduced and transformed into teaching resources.

Theater has always been part of the Ukrainian tradition, especially during the Christmas season. Postcards of the Christmas nativity scene VERTEP by Slava Gerulak from New York are used to create local two level puppet shows for Christmas, and Christmas plays by Vasyl' Grendzha-Donskyj from Slovakia are studied for their dialogue and cultural significance. In Parma Heights, Branch 12 of the UNWLA has developed a more modern puppet show, and uses it to present folk tales in Ukrainian. And for immediate use, children are encouraged to create their own "finger puppets."

The Ukrainian Women's League of America, which publishes *Our Life*, also publicizes new audio-visual materials on the market for parents and teachers. Recently the staff of the magazine appealed to readers to contribute articles in which they share activities that work with youngsters. A similar movement is taking place at *The Ukrainian Weekly*. Here pages are also being set aside to give a voice to young

readers in a section entitled Ukelodian. An amazing revival is in the air. Increasingly, more people are subscribing to the Ukrainian Television Network and it seems that these timely efforts will prove to be fruitful for the new millennium.

Maintenance of the Ukrainian language in the Diaspora is a topic which the linguists and pedagogues have studied intensely, in the last two decades in particular, especially in Canada. They have come to the realization that preserving the Ukrainian language in the Diaspora is a losing battle unless it's fun [See article by Myron Kuropas, "The Language Question, All Over Again", *The Ukrainian Weekly* 3/7/99:7]. On one hand, affluence and moving to the suburbs threaten the next generation with assimilation. On the other hand, the distance between grandchildren and grandparents strikes at the heart of language maintenance. In her study, "Language Change in the Ukrainian Home: from Transmission to Maintenance to the Beginning of Loss", *Canadian Ethnic Studies Journal*, Vol. XXXI, N.2 (1999), Dr. Roma Chumak-Horbatsch describes the process of deactivation of the ethnic language in a Ukrainian setting. She distinguishes two crucial periods: preschool and early adolescence. This is a reality that cannot be ignored; thus it is essential that Ukrainian schools be a place where students feel that being Ukrainian is fun. Therefore teaching methods and activities that parallel the ones children experience in the American schools must be explored and incorporated into the curriculum. Schools must avail themselves of new technologies, especially the web which will give

them access to www.brama.com and to a new world of Ukrainian discovery. On the eve of the twenty-first century "Sesame Street" Ukrainian style is a reality. With new technologies at our fingertips, parents and teachers will have to adapt to new forms of teaching. The process requires an incredible amount of patience and commitment and a set of goals that are achievable. Perhaps a computerized interactive video program in Ukrainian will appear on the market soon. Finally the Ukrainian Television Network may be the best tool because children will be able to relate to Ukrainians who can be seen and heard just as readily as Americans. The key word in all this is the word "FUN." It has to be fun in order to survive. And parents will have to learn to have "fun" while communicating with their children, otherwise children will not see the point of learning their ancestral language.

Bibliography

- _____. (author unknown) *Ukrainians'kyi Dyt'atchyi Folklor*. Kyiv: Vydavnytstvo Akademii Nauk. 1962.
- Chumak, Jaroslav. *Ukrainians'ke Doshkil'a*. Toronto, 1983.
- Chumak-Horbatsch, Roma. "Language Change in the Ukrainian Home: from Transmission to Maintenance to the Beginning of Loss." *Canadian Ethnic Studies Journal*. Vol. XXXI, No. 2, 1999.
- _____. "Language in Use in the Ukrainian Home, a Toronto Sample." *Int'l J. Soc. Lang.* (1987): 99-118.
- _____. "The Ukrainian Language in

Canada." in *Heritage Languages and Education: The Canadian Experience*. Eds. Danesi, M. McLeod, K., Morris, S. Oakville, Ontario: Mosaic Press. 1993: 93-105

_____. "The Concept of Storying and the Heritage Language Programme." *Heritage Languages and Education: The Canadian Experience*: 219-223.

_____. "Ukrainian Single-word use: a Case Study." *First Language*. Alpha Academic Offprint : 173-194.

Halun Bloch, Marie. *Ukrainian Folk Tales*. New York: Coward-McCann, Inc., 1964.

Kuropas, Myron. *Ukrainians in America*. Minneapolis: EMC Publishers, 1975.

Osborn, Kevin. *The Ukrainian-Americans*. New York: Chelsea House Publishers, 1989.

Turkewicz-Sanko, Helene. "Vasyl' Grendzha-Donskyj's Christmas Eve play of 1936." *Our Life*. No. 12, Vol. LIV (December 1996): 15-18.

_____. "Nurturing an Identity." *Our Life* No. 5, Vol. LIV (May 1997): 17-22.

_____. "From Riddles and Popular Songs to Modern Ballads Inspired by Ukrainian Folklore: Teaching Tools for Children of All Ages." *Our Life*. No. 9, Vol. LIV (September 1997): 11-18.

_____. "Aeneas, Trojan Hero and Enei, Ukrainian Kozak, in Adventures of Kozak Enei (1969)." *Our Life*. No. 2, Vol. LV (February 1998): 19-21.

_____. "'Pan Kotsky,' An Overview of Ukrainian Folktale." *Our Life*. No. 11, Vol. LV (November 1998): 17-20.

WHY AM I ALWAYS SO TIRED?

by Ihor Magun, M.D.

Today, in our fast paced world, we are all busy and never seem to have time for adequate rest. At times, we begin to question why we always seem tired. Is it because we have too much to handle or could it be something else?

Many of us have heard of a condition referred to as chronic fatigue syndrome. This syndrome consists of extreme fatigue that has no specific explanation or source. It typically lasts more than six months and is not improved or resolved with adequate rest. Performance at work and daily, routine functions are impaired. Activities once found to be enjoyable and relaxing are now a major undertaking.

Chronic fatigue syndrome can have a combination of associated symptoms which include headaches, muscular aches and pains, sleep disturbances, joint pains, sore throat, concentration and memory impairment, tender lymph nodes (primarily in the neck and armpit areas), and severe weakness lasting as long as twenty-four hours after any increased activity.

The causes of chronic fatigue syndrome are a matter of controversy within the medical community. It has been linked to viral, immunologic, neurologic, and even psychiatric disorders. The syndrome can be persistent, and no specific testing or clinical signs can be found to explain it. A comprehensive physical examination, however, is required to exclude any treatable causes. The examination should include detailed questions and blood tests which may rule out problems with the thyroid, the liver or serum chemistries.

One comforting factor is that chronic fatigue syndrome is rare and occurs in roughly six out of one hundred thousand adults. Most cases of fatigue, in fact, are really life style related and can be ameliorated in a number of ways. Recommendations for increasing energy level include adequate rest and appropriate sleeping habits. Studies have shown that maintaining regular sleeping habits, weekdays and weekends, helps fight fatigue.

A healthy diet is also recommended. A diet that is balanced and includes many fruits and vegetables while limiting fat intake is optimal. This should be complemented by regular physical activity for thirty to forty minutes at least three times per week. Reducing stress level, limiting alcohol ingestion and stopping smoking are also critical factors in eliminating or minimizing fatigue. By now, all of these recommendations may seem redundant. They are not new to any of us and have been cited often as the best means to achieve a healthier life style. The problem remains that many of us don't really stick to this simple regimen.

We have many daily tasks, but one of the best tasks we can add to our daily schedules is the task of physical self-improvement. Working diligently on this additional task will let you tap into a reserve of energy you never thought you had. The sooner you begin, the better. You may be surprised how quickly the new energetic you surfaces.

СОЮЗОВІ УКРАЇНОК АМЕРИКИ 75 ЛІТ!

ГОЛОВА СУА Ірина Куровицька

*Щиро вітаємо Округу Чікаго
з ювілеєм
75-ліття заснування
Союзу Українок Америки!*

Екзекутива Союзу Українок Америки.

ПОДОРОЖ ДО БРАЗИЛІЇ

У серпні ц. р. референтка стипендій Люба Більовщук, скарбник стипендій Орися Яцусь і голова СУА Ірина Куровицька поїхали до Бразилії перевірити потребу й надалі продовжувати стипендійну акцію до Бразилії та, відповідно до Резолюції прийнятої на XXV Конвенції СУА, організувати Асоціацію колишніх стипендіатів, які сьогодні, завдяки спонсорам Стипендійної Акції СУА, здобули освіту, займають фахові посади і вже можуть допомагати іншим. Особи, з якими ми зустрічалися, почувши нашу думку про створення Асоціації, радо відгукнулися на цю ідею і виявили бажання стати її членами. Очолити Асоціацію погодилася катехитка Ольга Корчагін. Про працю Асоціації та про стипендії повідомить референтка стипендій.

Багато наших стипендіатів повертають отримане, здобувши фахову освіту. Це, в першу чергу, священники і катехитки, які посвятили своє життя Богові, молоді та бідним. Наприклад, українська Бразилія постачає священників Америки, Канаді, іншим країнам світу, там, де є українські громади. При розмові з Владикою Єфремом Кривим я довідалася, що Україна звернулася до Бразилії, щоб післати їм священників. В Америці Бразилійські катехитки працюють в суботніх школах українознавства – вчать дітей катехизму, бо у Бразилії їхня праця доволі обмежена.

Наша подорож почалася приїздом до Куритиби у п'ятницю 29 липня. Нас зустрічали владика Єремія Ференс - єпископ Аспундоса і єпарх Української Автокефальної церкви в Південній Америці (стипендіат СУА), о. Едисон

Бойко – Генеральний вікарій єпархії і рівночасно парох катедри св. Івана Хрестителя Української Католицької церкви, катехитка Ольга Корчагін та молода катехитка Іванка Окарнавська, стипендіатка 67-го Відділу СУА.

Декілька днів ми мешкали в будинку катехиток у Куритибі. Провідницею наших мандрівок була катехитка Ольга Корчагін, за що складаю їй щирсердечну подяку.

Ввечері ми були запрошені взяти участь у спільному молебні в римо-католицькому костелі, де спільно відправляли римо-католицький священник і о. Бойко, який додавав до відправи українську обрядовість. Під час молебня, діти-українці грали на бандурах і співали українські церковні пісні. Тут я вперше почула звучання бандури в церковній відправі. “Отченаш” ще ніколи так велично не звучав, як в супроводі бандур.

Наступного дня ми були запрошені відвідати суботні програми для дітей, молоді і старших. Була нагода послухати концерт маленьких бандуристів та молоді під керівництвом Ізабелли Кривої. Цікаво, що вони не знають добре української мови, а деякі й зовсім не володіють нею – але пісні звучали так виразно! Розмовляючи з молодими людьми, ми довідалися що дехто з них незабаром поїде в Україну для того, щоб досконало вивчити українську мову, народний танок, гру на бандурі. Відвідали ми й танцювальний колектив “Полтава”, який постійно виступає на фестивалях, а також музей в Куритибі, який започаткувала Євгенія Б. Мазепа 1973 р. Того ж

Зліва: Грина Куровицька, Владика Єремія Ференс, Люба Більовцук, Оріся Яцусь.

Єпископ Кривий (другий праворуч) з гістьми і священиками (П'ята колонія).

Фолкльорна група "Полтава".

таки вечора ми були свідками унікальної забави, що проходила у приміщенні Українського Товариства Бразилії в Куритибі. Різні етнічні колективи, одягнені в народний одяг країн свого походження, крім національних танків, гарно забавлялися під звучання сучасної музики.

У неділю були на Богослуженні в катедрі св. Івана Хрестителя. Святу Літургію відправляв (по-українськи) отець-парох Е. Бойко, лише проповідь була двомовна. Вітаючи нас, отець-парох звернувся до мене, щоб я привітала присутніх і поділилася враженням про Бразилію, що я з приємністю виконала.

Ми побували також на молебневі в Соборі св. Димитрія в Куритибі, який відправляє владика Єремія – єпископ Автокефальної Православної церкви. Текст молебня владика Єремія переклав на португальську мову, щоб якомога більше вірних могли приймати в ньому участь. Він також присвятив нам один день, щоб показати українські поселення і церкви біля Куритибі. Ми відвідали "Український Меморіал" – гуцульську церкву в провінційному парку Парани. До побудови цієї церкви дуже багато причинилася д-р Оксана Борушенко. Відвідував її й

Президент України Леонід Кучма, перебуваючи у Бразилії. Зустрічалися ми і з сестрами чину св. Анни, сестрами-служебницями церкви Непорочної Діви Марії, відвідали малу і велику Семінарії Василя Великого, де зустріли двох питомців з України. Усі вітали нас піснею, грою на бандурах і просили передати вітання спонсорам. Показували нам свої красні вишиванки, писанки, які виготовляють не лише дівчата, але й хлопці. Ми довідалися, що кожної середи відправляється Літургія у наміренні спонсорів.

Після триденного перебування в Куритибі, ми вирушили до Прудентополісу. По дорозі вступали до різних церковних закладів та будинків катехиток у Прудентополісі. Замешкали ми в Інституті, де нас вітала його директор Віра Лозова. Ми щоденно відвідували церкви і школи в колоніях, заходили до приватних домів і зустрічалися зі стипендіятами США. Наш провідник, колишня стипендіятка, частково 1-го Відділу США, частково подружжя Самофалів, енергійна катехитка Магдаліна Лозова всюди нас возила упродовж нашого побуту в Прудентополісі. Дороги до колоній польові, гористі, заболочені; нам здавалося, що їдемо на "ролерковстері".

Багато катехиток, здобувши професійну освіту, працюють, утримуючи себе і Інститут. Вони здебільша є учительками загальноосвітніх шкіл. Української мови навчають в залежності від околиці: якщо багато дітей українського походження – під час шкільних занять або після занять. Наприклад, у штаті Парана українська мова введена у систему шкільних програм.

Ми відвідали також шпиталь, який є власністю сестер-служебниць, Будинок для літніх осіб, Український музей в Куритибі, а у Прудентополі, який веде катехитка Мирослава Крива, мали зустріч з колишніми й теперішніми стипендіятами, які приходять, щоб вивчати українську мову, або приводять своїх дітей до школи та на суботні заняття.

При Інституті існує інтернат Святої Ольги, де виховуються діти українського походження, здебільша з колоній. Це діти бідних родин, що не мають змоги оплатити навчання. В інтернаті вони, крім харчування і житла, одержують освіту: вивчають релігію, церковний і народний спів, українознавство, фольклор, вишивання, ручні вироби, куховарство, господарство та гігієну. Дівчата ходять до урядових загальноосвітніх шкіл.

Була нагода оглянути посілість інтернату. Найбільшими фундаторами його були подружжя Бойчуків, Сливоцьких, Моцюків і інших.

На 5-ій колонії, де неподалік стоїть перша Українська Католицька церква, відбувався “День священика” – Літургія і освячення овочів. Владика Є. Кривий, який повернувся щойно з України, скликав нараду. Після наради нас частували обідом, під час якого владика попросив, щоб ті священики, які були спонсоровані США, встали. Їх було багато! Це, дорогі союзники та спонсори нашої організації, є справжнім подарунком для США на честь 75-ліття його заснування. Це – результат нашої праці!

У Бразилії є клаптик української землі, яку створили для себе українці (переважно з Галичини), емігрувавши наприкінці 19-го століття. Це були селяни, які переживали голод, хвороби, не знаючи тутешніх обставин та природи. Ця складність обставин їх єднала й гуртувала і таким чином рятували своє життя.

Ціну землі вони знали добре і тому будували церкви, школи, громадські будівлі для того, щоб мати де зустрінутись та спільно ділити свою долю.

Був час, коли Бразилія забороняла користуватись іншими мовами, крім португальської, і цей період дуже негативно позначився на національно-історичному розвитку всіх етнічних груп, зокрема, українській. Проте їх єднала церква, вони гуртувалися, любили її і горнулися

до неї. Це дало їм силу вистояти, зберегти свою людську гідність, свою автентичність.

Кінчаючи свою розповідь, не можу не поклонитися українським церковним і громадським провідникам, які за стільки років життя на чужині зуміли зберегти Україну на Бразилійській землі. Відколи Україна стала незалежною державою і має Посольство в столиці Бразилії, життя українців стало повноцінним. Бразилійський уряд прийняв і спонсорував дітей з Чорнобиля, а українська громада ними опікувалася.

А ще мушу сердечно подякувати владичі Єфремові Кривому за присвячений нам час і цікаві розповіді про життя української громади в Бразилії. Щиру подяку складаю й питомцеві Арсенію Кресару, стипендіятові подружжя Магунів, який возив нас по Куритибі.

Говорячи про Бразилію не можна не згадати бл. п. Миколу Чорного, стараннями якого бразилійським українцям було подаровано бандури, якими й донині втішаються дорослі й діти, вивчаючи кобзарське мистецтво. Не можна поминути й Почесну членку США Рому Прийму-Богачевську та її доньку, які їздили туди вчити народних танків, Наталію Даниленко – заступницю голови СФУЖО, яка своїми порадами щодо вишивання та народного одягу допомагала зберегти національну автентичність, бл. п. Теодозію Савицьку, яка започаткувала Стипендійну Акцію США, а також Почесну голову США Анну Кравчук – про них пам’ятають, за них моляться, їм дякують.

Сердечна подяка всім тим, які уприемнили наш побут у Бразилії.

Оце я коротенько розповіла про бачене і пережите серед українців Бразилії. Пам’ятаю, що Бразилія і надалі залишається країною третього світу. Але мусимо пам’ятати й про те, що Україна знаходиться поки що у важкому економічному стані і потребує нашої допомоги. Там піднімається з руїни Нова Нація!

А чи продовжувати стипендійну акцію Бразилії – це, шановні пані-союзники та спонсори, вирішувати Вам.

І ще одна коротенька інформація: упродовж нашого побуту в Бразилії, нам дарували різні пам’яткові речі, які я з приємністю і вдячністю передаю для нашої союзницької габльотки подарунків.

НОВИНИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

З 27 липня до 10 серпня голова СУА Ірина Куровицька відвідувала Бразилію, щоб познайомитися з допомогою акцією СУА.

З 27 липня до 17 серпня у Бразилії перебували референтка і скарбник Стипендійної Акції СУА Люба Більовщик і Оріся Яцусь.

24 серпня голова і члени Головної Управи СУА та головний редактор "Нашого Життя" взяли участь у святкуванні дев'ятої річниці незалежності України в Українському консульстві в Нью-Йорку.

5 – 9 вересня в ООН проходив Саміт Тисячоліття, в якому взяли участь понад 100 голів держав і майже 50 керівників урядів країн-членів ООН. У Саміті брав участь Президент України Леонід Кучма, за ініціативою якого відбулося засідання Ради Безпеки ООН. Голова СУА Ірина Куровицька, головний редактор "Нашого Життя" Ірена Чабан і референтка Суспільної Опіки Головної Управи СУА Надія Шмігель були присутні на промові Президента України в ООН та привітали його і представника України до ООН Олександра Єльченка.

12 вересня заступниця голови СУА у справах зв'язків Мотря Слоневська репрезен-

Зустріч в ООН. Зліва: Представник України в ООН Олександр Єльченко, головний редактор журналу "Наше Життя" Ірена Чабан, Президент України Леонід Кучма, голова Союзу Українок Америки Ірина Куровицька.

тувала СУА в Посольстві України у Вашингтоні на урочистому відзначенні дев'ятої річниці незалежності України.

16 вересня голова СУА Ірина Куровицька взяла участь у святкуванні 75-ліття СУА в Окрузі Огайо.

КОНКУРС ФОНДУ ім. ЛЕСІ І ПЕТРА КОВАЛЕВИХ

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ПРОГОЛОШУЄ

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС НА ПРОЗОВІ ТВОРИ, П'ЄСИ ТА СПОГАДИ

Реченець розглядання праць для нагороди Ковалевих припадає на 24 серпня 2001 року.

Розглядатимуться готові до друку рукописи літературних праць українською чи англійською мовами, або твори, п'єси чи спогади на українську тематику, що вже вийшли друком у 2000 році, які повинні описувати важливий аспект розвитку України – її історії, культури.

Мінімальний об'єм праць – 100 сторінок.

Лавреатів вибирає незалежний комітет-жюрі науковців та літераторів, призначений комісією конкурсу.

Склад жюрі буде оприлюднений при оголошенні вислідів конкурсу.

Рівночасно повідомляємо, що наступний реченець конкурсу Ковалевих, (історична тематика) припадає на 24 серпня 2002 року.

Нагорода, уфундована подружжям Ковалевих, адмініструється Союзом Українок Америки.

Твори, надруковані у трьох примірниках, слід надсилати на адресу:

Ukrainian National Women's League of America, Inc.
108 Second Ave.,
New York, N.Y. 10003

КОМІСІЯ КОНКУРСУ

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ

ОКРУГИ ЮВІЛЯРИ

ЧІКАГСЬКА ОКРУГА ПЕРЕД 75-ЛІТТЯМ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Українське жіноцтво Чикаго готується до відзначення 75-ліття існування СУА.

Союз Українок Америки, а з ним Округна Управа в Чикаго, розрослися від дуже скромних початків, 24 осіб до організації, яка охоплює три штати: Іллиной, Висканзен та Індіану, з дев'ятьма відділами та 284 членками.

Свої значні успіхи Округна Управа завдячує послідовному дотриманню законів соборности, релігійної толерантности та надпартійности.

Коли в Чикаго вже існували два Відділи, 22-ий і 36-ий, зародилася ідея створити Округну Управу – Раду, яку було створено 12 жовтня 1962 р. з ініціативи та за дорученням Олени Лотоцької. Головою було обрано Дору Рак.

Далі творилися нові відділи, зокрема, за головування Марії Яримович. Перші загальні збори Округної Управи-Ради відбулися у жовтні 1963 р., яку очолила Лідія Балабан. Опісля відбувалися частіші зустрічі й співпраця з відділами та поодинокими членками. Організували “Свято героїнь”, 15-ліття заснування СФУЖО та виставку українського народного одягу і мистецтва на Конвенції Іллинойської Федерації Жіночих Клубів. З від’їздом голови Л. Балабан головою стала членка Управи Любослава Шандра. Створено окремих Комітет для підготовки чергової Конвенції СУА в Чикаго, випрацювали детальний плян праці, заснували архів і почали видавати обіжники. Виставку українського народного мистецтва та показ писання писанок включили як офіційну частину програми Конвенції Іллинойської Федерації Жіночих Клубів і принагідно розповсюдили летючки англійською мовою про події в Радянському Союзі. Округна Управа взяла офіційну участь у “Тижні поневолених народів” та інших всенациональних імпрезах. Організували вдалу конференцію, присвячену проблемам

преси і зовнішнім зв’язкам. Продовжував працювати Конвенційний комітет і, у співпраці з відділами, пожвавішала допомогова та стипендійна акції. Округна Управа репрезентувала всі відділи і брала участь в загальногромадських починах та комітетах.

Золотою добою діяльності Чикагської Округи були сімдесяті і вісімдесяті роки, пізніше снага і темп праці дещо сповільнилися, бо молодше покоління дотримувалося дещо інших пріоритетів. До праці включилася нова плеяда членок з іншими методами і кращим знанням справи, продовжуючи діяльність своїх попередниць. Ділові сходи відбуваються кожного місяця; вони бувають інколи бурхливими, але нудними – ніколи. Важливіші справи, звичайно, полагаджуємо консенсусом, рідко голосуванням. Поповнення кадрів і приєднання нових членок є головною турботою союзнянок. Округна Управа координує та спрямовує діяльність Округи, підтримує контакт з Головною Управою і дбає про інформаційно-господарські справи. Колись зв’язок з членками і громадою підтримувався радіопередачами подружжя Самбірських. Тепер ситуація змінилася, але контакт, як і раніше, існує дотепер.

Деякі почини і імпрези Округної Управи вже стали традицією. Українське Чикаго кожного року з нетерпінням чекає “День союзнянки”, який проводиться над Круглим озером, де на свіжому повітрі можна зустрітись з приятелями, послухати останні новини, покупатися, поласувати смачними українськими стравами, а прибуток збагатить касу Округної Управи та допоможе зробити багато добрих справ. Дуже популярною була Різдвяна зустріч з добірною мистецькою програмою і вишуканою вечерею. Подібним чином Округна Управа відзначила 70-ліття свого існування та 50-ліття журналу “Наше Життя”

Усі імпрези супроводжувалися цікавими, актуальними доповідями та добірною мистецькою програмою. Вже багато років з ініціативи Округної Управи, з великим вкладом праці 22-го Відділу, в музеї “Індустрії і знань”

відбувається міжнародна імпреза “Різдво довкруги світу”, де красується українська ялинка, а численні гості, переважно чужинці, мають нагоду побачити наші різдвяні традиції та послухати коляди. Тепер ця імпреза має вже офіційний характер, бо її відвідують дипломати з Генерального Консульства України. В роки посиленої акції оборони наших патріотичних дисидентів-правозахисників Округа брала активну участь у “Святі героїнь”, величавому 1000-літтю хрещення України, масових відзначеннях голодомору 1932-33 років, потужних демонстраціях і маніфестаціях в обороні українського моряка Мирослава Медведя, а також у щорічних відзначеннях Чорнобильської катастрофи. Там, де творилося щось корисне для України, там були наші союзники.

З нагоди “Року родини”, організованого Світовим Конгресом Українців, відбувся (заходом Окружної Управи в Чикаго) семінар з участю різних поколінь союзнячок на якому обширно і фахово обговорили цю завжди актуальну проблему. Ми підтримуємо зв’язки з далекими Сумами – старовинним українським містом нашої розлогої Батьківщини.

Ми, сюзянки, досконало розуміємо значення української мови для росту і закріплення української держави, тому багато з нас активно включилося в діяльність Товариства української мови в Чикаго, працює дитячий садочок “Садок вишневий”, який вели різні відділи, а зараз веде його 85-ий Відділ.

Референтура суспільної опіки завжди має багато праці: проводить збірку “Писанка Україні”, а зібрані гроші пересилає Головній Управі, проводить збірку харчів і одягу для земляків, останньо - поводянам Закарпаття та

потерпілим шахтарям на Донеччині.

Не менш важливою є допомога лікарям в Україні сучасними інструментами та апаратурою. Єдиний Господь може винагородити наших членок за усмішку чи добре слово, постійні відвідини хворих, немічних і самотніх в Будинках опіки.

На окрему увагу заслуговує діяльність союзнячок в Чикаго за послідовну стипендійну активність. Не буду подавати статистики, чи цифр, які є дуже переконливі, - це нелегка справа придбати сьогодні таких жертвних спонсорів.

Чикагська Округа СУА є меценатом та одним з засновників Українського Музею в Нью-Йорку, не кажучи вже про Український Національний музей в Чикаго.

Наша Округа була господарем і організатором XXV Конвенції СУА в Чикаго. Був створений і дуже справно діяв окремий Конвенційний комітет. Конвенція пройшла з надзвичайним успіхом, про що доволі обширно писала преса.

З нагоди 70-ліття нашої організації за довголітню працю були відзначені Грамотою заслуги Ліна Басюк, Оля Заброцька, Надія Дзидзан і Гелен Круль. Першою Почесною головою Округи була Любослава Шандра, другою – Анастасія Хариш, яка також була відзначена під час XXV Конвенції СУА в Чикаго Почесним членством Головної Управи.

Головами Окружної Управи СУА в Чикаго були: Дора Рак (1962-63), Ліда Балабан (1963-64), Любослава Шандра (1964-75), Дарія Маркус (1975-76), Марія Юзефович (1976-79), Марія Семків (1979-82), Євстахія Струтинська (1982-85), Марія Наваринська (1985-89), Анастасія Хариш (1989-97), від 1997 р. – Люба Калін.

Олена Харкевич

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ВІДДІЛУ 27-ий ВІДДІЛ СУА ім. ОЛЬГИ БАСАРАБ

Річні збори відбулися у приміщенні УКЦ св. Трійці в Карнегі, Па. Союзнянки зібрались, щоб підсумувати виконану працю за минулий рік. Відспівавши славень Союзу Українок Америки, голова Відділу Любомира Йолдас відкрила збори. Вона зазначила, що хоча наш Відділ є малочисленний, але зроблено багато і заслуга його в тому, що кожна членка з посвятою виконує покладені на неї обов’язки. Далі були звіти референтур. Номінаційну комісію очолювали Іванна Старощак і

Тетяна Рад.

На 2000 рік обрано ту саму управу: Любомира Йолдас – голова, Анна Конецька – заступниця голови, Марійка Стародуб – протоколярна секретарка, Ярослава Комічак – скарбник.

Референтки: Люба Глутковська – організаційна, Ярослава Комічак – суспільної опіки, Оксана Нейбор – музейна, Анна Конецька – культосвітня, Марія Олійник – господарська, Іванна Старощак – пресова.

Новообрана управа намітила до виконання цілу низку важливих справ.

Іванна Старощак, пресова референтка.

ОКРУГА ПІВНІЧНОГО НЬЮ-ЙОРКУ

Відділ	заснування	місцевість	членки	голови
46-ий	1967	Рочестер	23	У. Баб'юк
47-ий	1952	Рочестер	63	І. Руснак
49-ий	1933	Баффало	34	А. Поліщук
68-ий	1957	Сиракюзи	10	Ю. Сидорович
97-ий	1968	Баффало	24	М. Пашковська
120-ий	1982	Рочестер	13	І. Грасман

Округа нараховує 167 членок з шістьма відділами – голова Марта Стасюк. Від СУА до СФУЖО входить Ірина Руснак – перша заступниця голови Контрольної комісії, вона також координує допомогу “Бабусям” в комісії Суспільної Опіки СУА.

28-31 травня 1999 р. голова Округи і делегатки відділів брали участь у XXV Конвенції СУА в Чикаго.

46-ий Відділ ім. Олени Теліги має 23 членки, придбали одну, дві членки входять до Округної Управи. Відділ відбув загальні збори і вісім ширших сходин з пересічною участю 14 членок. На сходинах і для ширшого громадянства були виголошені реферати і доповіді: “Україна у великому боргу перед селом” і “Україна в перехідному стані”, виголошені Уляною Баб'юк. Лариса Харамбура розповіла про сучасну Україну, а доповідь “Фінанси та інвестиції” прочитав Іван Адамчук. Надя Трач провела курс писання писанок і ознайомила 120 учнів середніх шкіл з історією і географією України, членки приготували і продавали великоднє печиво.

У справі закону S-600 “International Trafficking of Women & Children Victim Protection Act of 1999” вислали листи до сенаторів Jesse Helms, Daniel Patrick Moynihan, Charles E. Schumer і до президента “The Federation of Women’s Clubs of Rochester”.

На ширших сходинах гість Cory Marcela, пояснив (і продемонстрував) засоби самооборони для жінок: “Self Defense Techniques for Women”. Відділ сприяв також у проведенні концерту ансамблю СУА з Австралії “Суцвіття”. У червні провели акцію писання листів до Madeleine Albright у справі CNN “May 2, 1999 Late Edition”. Традиційна щорічна прогулянка відбулася цього року до Niagara-on-the-Lake. 3 нагоди George Bernard Shaw Festival, членки

відвідали виставу “You Can’t Take It With You”. Відділ взяв участь у відзначенні 20-ліття “Мозаїки”, а Таня й Уляна Баб'юк були присутні на сходинах Округної Управи в Баффало. В листопаді відбулася зустріч з Ельвірою Лозовою, настоятелькою Інституту катехиток Серця Христового у Прудентополі, Бразилії. Були учасниками балю “Червоної калини”.

Репрезентуючи Відділ, Стефа Вовкович вітала солістку ансамблю “Колаж” з України Софію Соловій. Напередодні Різдва Христового продавали святкове печиво.

Голова Уляна Баб'юк написала річний звіт до Конвенційної книги та історію Відділу до Енциклопедії Української Діаспори. Надія Трач вислала (навесні та восени) по дві посилки одержі до Харкова і Чернівців, оплата яких склала 255.22 дол. Відділ подарував 200 дол. дівочому інтернатові – Інституту катехиток Серця Христового в Прудентополі, Парана, Бразилія; 100 дол. до Дитячого будинку у Львові і 50 дол. на Тривалій Фонд ім. Почесної голови СУА бл. п. Лідії Бурачинської.

47-ий Відділ ім. Л. Українки нараховує 63 членки. Три з них входять до Округної Управи. Одна членка відійшла у вічність, дві виїхали до інших штатів. Відділ відбув вісім ширших сходин Управи у залі церкви св. Йосафата.

У березні провели ширші сходини, на яких Іванка Мартинець прочитала доповідь про Тараса Шевченка..

У справі закону S-600 “International Trafficking of Women & Children Victim Protection Act of 1999” виготовили петиції, зібрали підписи на ширших сходинах і вислали до сенаторів Jesse Helms, Daniel Patrick Moynihan, Charles E. Schumer.

У травні провели сходини з доповіддю Дори Сторожинської “Народні музичні інструменти в Україні”. Влаштували прощання з Іванкою Мартинець, яка виїхала до іншого штату. Ми втратили в її особі одну з найбільш енергійних, працьовитих та завзятих союзнок.

На ширших сходинах у червні Люба Білик прочитала доповідь про Святу Землю. Чотири делегатки Відділу звітували про XXV Конвенцію СУА. На Конвенції Ірина Руснак і Марія Крамарчук були відзначені грамотами Почесного членства СУА. Ірина Руснак відзначена також за працю в Комісії Суспільної Опіки СУА.

Осередок “Українська спадщина” відзначив своє 20-ліття, на якому Марія Костів і Марія Лилак репрезентували наш Відділ. На ширших сходинах Ірина Руснак розповідала про величні свякування незалежності України, а Христя Ковч виголосила реферат про українські ікони. Виставка ікон, яка прикрашає залу церкви св. Йосафата, є результатом та заслугою її праці. Дві членки репрезентували Відділ на святі церкви св. Покрови, в якому брав участь Патріарх Київський та всієї України-Руси Філарет. Ірина Руснак репрезентувала Відділ на святкуванні 90-ліття церкви св. Йосафата.

Наші членки були учасницями цікавого семінару-дискусії про: а) журнал СУА “Наше Життя”, б) що хочемо почути на ширших сходинах, в) господарська референтура і “голока випікання”. Три членки були на засіданні Окружної Управи, де призначено конкретну дату святкування 75-ліття СУА – 9 квітня 2000 року в Баффало.

У грудні на сходинах Марія Крамарчук прочитала статтю Ярини Тудорковецької “Кутя – 6000-літня наша історія”.

Наші членки беруть активну участь в “Толоці” – випіканні святкового печива, що дає значні прибутки Відділові, проводять лотерії та мають свій стіл з мистецькими експонатами під час церковного фестивалю. 1999 рік позначився гарними успіхами. На оплату, пов’язану з XXV Конвенцією СУА (чотири делегатки), вислали до Головної Управи 2,514 дол., для сиріт (збірки у пам’ять померлих) зложили 2,070 дол., на підтримку оплати Конвенційної книги зібрали 1,110 дол. (привіти), на Фонд Чорнобиля 500 дол., “Бабусям” 460 дол., на Пресовий Фонд 85 дол. Чотири родини в Україні отримують журнал “Наше Життя”, передплачуваний нашими членками. Суспільна опіка вислала в Україну 15 пакунків з одягом і три – з цукерками для дітей на день св. Миколая. З нагоди 75-ліття СУА Управа призначила 500 дол. на Фонд ім. Олени Лотоцької. Усі наші членки та референтки дружньо співпрацювали, стараючись якнайкраще виконувати свої функції у Відділі, що і є винагороджене гарними успіхами.

49-ий Відділ ім. Ольги Басараб має 34 членки. Три членки входять до Окружної Управи. Відділ відбув шість ширших сходин і два засідання Управи. Завдяки довголітній протоколярній секретарці Відділу Оресті Переймі маємо докладні звіти про перебіг сходин. У лютому

відзначили роковини смерті патронки Відділу і всіх членок, яких вже немає з нами. На ширших сходинах Ярослава Борачок прочитала коротку доповідь про жінок-героїнь, пов’язуючи її з трагічною смертю Ольги Басараб. Приготувала і зачитала список 87 членок Відділу, які відійшли у вічність та Святою Літургією вшанували їхню пам’ять.

Відділ належить до Федерації Жіночих Клубів Баффало і бере активну участь у їхніх імпрезах.

Найбільше розвинені такі референтури Відділу, як: стипендійна, суспільної опіки і господарська. Референтка стипендій Оксана Салдит зібрала в громаді 2,470 дол. і вислала до Стипендійного Фонду Головної Управи СУА. Відділ також призначив для цієї мети 100 дол. Провели збірку теплого одягу для дітей-сиріт в Україні і вислали 21 пакунок до сиротинців у Чернівецькій і Харківській областях з поштовою оплатою 625.62 дол. Через похилий вік членки не змогли взяти участі у XXV Конвенції СУА, але вислали привіт до Конвенційної книги. Відділ виконує всі зобов’язання до Головної Управи й Округи та сплачує внески за одну членку похилого віку.

Для набуття коштів членки влаштували передвеликодній базар і передріздвяну продажу печива, а господарські референтки Марія Дранка, Єва Ковтало та Васирина Остащук приготували полуденок для громадянства. Із частини придбаних коштів закупили п’ятитомний комплект англійської Енциклопедії “Encyclopedia of Ukraine” для Lockwood Library, State University of New York at Buffalo, видану Канадською Фундацією Українських Студій, за що одержали подяку від координатора бібліотек.

Від Відділу були два дописи в журналі “Наше Життя” – Уляна Лоза написала про святкування 65-літнього ювілею Відділу, а Анна Поліщук про його діяльність

У квітні, через образливі повідомлення у телепедачах про Україну, наші членки вислали листи протесту до конгресменів і петицію з підписами у справі закону S-600 “International Trafficking of Women & Children Victim Protection Act of 1999” до сенаторів Jesse Helms, Charles Shuman і конгресменки Louise Slaughter.

Брали участь у загальногромадських імпрезах: 22 серпня – відзначення незалежності України, у вересні Слава Лонг очолювала комі-

тет вшанування Генадія Удовенка. У листопаді членки організовано брали участь у панахиді та жалобній ході вулицями Баффало у пам'ять жертв голодомору 1932-33 рр. на Україні. Літком відбули прогулянку до Ніягарського водоспаду та пікнік для членок і запрошених гостей в гостинній садибі Стефи Осадци.

68-ий Відділ ім. Олени Лотоцької має 10 членок. Усі передплачують журнал "Наше Життя", відбули одні ширші сходи і вісім сходи Управи.

Членки допомагають сиротам в Україні, влаштовують виставки в місцевих бібліотеках, пишуть листи, спростовуючи фальшиву інформацію про Україну.

97-ий Відділ ім. Марусі Бек має 24 членки. Три - входять до Окружної Управи. 28-31 травня Марійка Пашковська, Ірена Коновка і Марта Стасюк були делегатами XXV Конвенції США. Відділ є членом американської жіночої організації "Federation of Women's Clubs". Марта Стасюк репрезентує Відділ під час сходи федерації.

Референтка екології бере участь в програмі очищення довкілля – "Adopt A Highway".

Для збирання коштів членки під час року продають картки з різних нагод.

У травні Відділ вислав петиції з підписами у справі закону S-600 "International Trafficking of Women & Children Victim Protection Act of 1999" до сенаторів Jessie Helms, Charles Shumer і конгресменки Louise Slaughter. Ця справа була представлена на засіданні

59-ий ВІДДІЛ ВІДМОЛОДЖУЄТЬСЯ

Нашою невідрадною дійсністю є те, що старші членки відходять, а приплив молодших не є пропорційним. В результаті цього деякі відділи зменшуються, зменшується жертвність, обсяг праці – замало рук, замало охоти.

Якось, переглядаючи сторінки "Нашого Життя", ми прочитали, що один відділ самоліквідувався. Закрили книги... і все. Їх більше немає. Вони більше не існують як організована одиниця. Це нас, членок 59-го Відділу, дуже зажурило. Як на лихо, нас залишила дуже працьовита членка, довголітній скарбник Відділу – Валя Снігура – відійшла у вічність. Нас залишилося тільки десятеро.

"Federation of Women's Clubs" і до нас приєднались три американські клуби.

До СУ Миколаєва в Україні вислали пакунки для дітей. Відділ одержав подяку і звіт. Зорганізували виставку з продажем живопису і графіки Віталія Литвина. Різдвяною зустріччю та спільною вечерею, в родинній атмосфері закінчили 1999 рік.

120-ий Відділ ім. Ірини Сеник має 13 членок. Дві з них входять до Окружної Управи. Провели дев'ять ширших сходи і одне засідання управи. Всі передплачують журнал "Наше Життя", Відділ склав 100 дол. на Український Музей в Нью-Йорку.

Упродовж 17 років Відділ щосуботи, під час шкільного року, веде світличку в приміщенні школи св. Йосафата. Виховна референтка – Дарія Ганушевська, вчителька – Марта Брувер. Цього року у світличці навчалось 24 дітей. Під час навчального року діти приготують традиційні великодні кошики та святкування з нагоди дня Матері, св. Миколая чи закінчення шкільного року.

У квітні виготовили петиції, зібрани на ширших сходах підписи, у справі закону S-600 "International Trafficking of Women & Children Victim Protection Act of 1999" і вислали до сенаторів Jesse Helms, Daniel Patrick Moynihan і Charles E. Schumer.

Для придбання коштів влаштуємо продаж печива перед Різдом і Великоднем.

Хроніка базована на дописах і звітах відділів.

Дора Сторожинська, референтка преси.

Слово "самоліквідація" повисло над нами примарою. Саме тепер, коли наша Батьківщина стала самостійною державою, коли нашої допомоги потребують діти Чорнобиля, сиротинці, люди похилого віку – ліквідуватись? Користати свободою демократичного світу лише для себе? Не допомогти рідним? Чи це не було б себелюбством?

Почалися телефонні роз'яснювання, умовляння. Допоміг ще й приїзд до Балтімора у жовтні 1999 р. голови США Ірени Куровицької і її звернення до молодших жінок. Допоміг також клич "Молоко і булочка наймолодшим школярам України".

Наші членки пішли з колядою і вже у січні 2000 р. Відділ вислав 1,000 дол. на "Молоко і булочку" до школи у Харкові.

Закінчення на стор. 30.

ВІДІШЛИ У ВІЧНІСТЬ

ЄВСТАХІЯ МАТВІЄНКО

І знову прощали ми довголітню членку СУА св. п. **Євстахію Матвієнко**, яка упокоїлася 14 березня 2000 р. в Норт Порті, Фл., проживши 88 років.

Народилася Євстахія 8 липня 1911 року в селі Оприсівці біля Станиславова. Після здобуття початкової освіти, навчалася в учительській семінарії, закінчивши яку довший час працювала учителькою у поблизьких селах.

У воєнний час, разом зі своїм чоловіком і двома донями, покидає Батьківщину і, перебувши тяжкі часи скитальщини, у 1949 р. прибуває до США, оселилась у Нью-Гейвені, Кон. Довгі роки працювала в АС Гілбертс Со., багато часу присвячуючи родині. Вечорами навчає історії і географії у школі української католицької парафії св. Михаїла. Протягом тридцяти років навчає малих дітей любити свою мову, культуру, свої українські звичаї. Знаходить також час і на громадську працю та працю в СУА. Обіймає різні посади у 66-му Відділі СУА, а в 1986 р. є обрана головою Округної Управи в Новій Англії. У 1989 р. переїжджає на емеритуру до Норт Порту, Флоріда. Вона розуміла і цінила працю організованого жіноцтва, тому й тут стає членкою 56-го Відділу СУА. Була зразковою і практикуючою християнкою, належала до УКЦ св. Марії, допомагала ближнім і бідним. Хоч здоров'я не дозволило їй відвідати свої рідні сторони, проте з великою любов'ю говорила про вільну Батьківщину і свій народ.

Покійна залишила в глибокому смутку свої доні Гельгу і Люсю з чоловіками, сім онуків та дванадцять правнуків.

Пам'ять про неї залишиться в наших серцях, а американська земля нехай буде їй легкою!

Марія Наваринська, пресова Референтка.

СТЕФАНІЯ ПРИШЛЯК

18 червня 2000 р., після важкої недуги, відійшла у вічність членка 106-го Відділу СУА **Стефанія Пришляк**. Народилася Стефанія у селі Криволуки в Західній Україні 1938 р. в патріотичній родині Олени і Ігнатія Красіїв. П'ятдесят років тому приїхала з батьками до Америки та замешкали в Гартфорді, Кон. Після здобуття середньої освіти вийшла заміж за Петра Пришляка, з яким щасливо прожила 39 років, виховавши в українському дусі трое дітей.

Крім сімейних обов'язків Стефанія від молодих літ була дуже активною в українському громадському житті – була активною пластункою, належала до танцювальної групи “Тирса”, до хору “Діброва” та квартету “Черемшина”.

Бог обдарував її чудовим голосом. Завдяки Стефанії у 1996 р. в Гартфорді був заснований хор “Свшан”, вона була й засновницею місцевого відділу Допомоги дітям Чорнобиля.

Від початку заснування 106-го Відділу СУА в 1970 р. в Гартфорді, Стефанія була активною його членкою. Будучи головою Відділу, пожвавила його діяльність, прийнявши у 1973 р. патронат Олени Теліги. Стефа любила природу і таборування, мала невичерпну енергію, була завзята у всіх починах майже до кінця життя.

У глибокому смутку залишила чоловіка Петра, дочок Дарію і Христину з чоловіками, сина Адріяна з дружиною та трьох онуків. Відділ передчасно втратив надійну членку.

На панахиді від Відділу з великим боєм прощала Стефанію Меланія Кузьма. Нам буде дуже бракувати її ентузіазму, відданості і життєрадісності. Стефанія буде завжди жити у наших серцях.

Валентина Чудовська.

ДОБРОДІЙСТВО

ФОНД СУСПІЛЬНОЇ ОПІКИ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИПЕНЬ

Делегати Українського Народного Союзу 26-го з'їзду сеньйорів, який відбувся 11-16 червня ц.р. пожертвували 300 дол. на допомогу "Бабусям" в Україні.
Ольга Папроцька, скарбник.

97-ий Відділ СУА в Баффало, Н.Й., зложив 450 дол. на допомогу "Бабусям" в Україні.
Лариса Самотовка, референтка СО.

У пам'ять бл. п. **Емілії Доберчак** складаємо 50 дол. (через 83-ій Відділ СУА) на допомогу "Бабусям" в Україні. Родині висловлюємо щирі співчуття.
Мирослав і Надія Шмігелі.

Складаю 25 дол. на допомогу сиротам в Україні.
Дарія Ломницька.

У світлу пам'ять бл. п. **Марії Кушнір** складаємо 50 дол. (через 83-ій Відділ СУА) на допомогу сиротам в Україні.
Марія і Володимир Брунець.

У пам'ять бл. п. мгра **Богдана Перфецького** складаємо 100 дол. на допомогу сиротам в Україні.
Ірена Кравців, Ждана Кравців-Скальська, Таня Кравців.

У пам'ять дорогих та добрих союзників бл. п. **Антоніни Змий і бл. п. Ольги Цар** складаю 25 дол. на Фонд СО.
Ірена Левицька.

Замість квітів на могилу бл. п. мгра **Атаназія Сваричебського** складаємо 50 дол. Родині висловлюємо щирі співчуття.
Любомир і Стефанія Гуменюки.

ПОЖЕРТВИ ЗА СЕРПЕНЬ

У світлу пам'ять бл. п. д-р **Юлії Гарасевич** сиротам в Україні (через 10-ий Відділ СУА) склали: по 50 дол. – К. і Б. Гарасевичі, О. і Ю. Мацьківи, Є. і д-р Р. Дикі, М. і І. Чижовичі, І. Мазурак, Л. Коцоба; 35 дол. – В. і М. Чопики; 30 дол. – Т. і В. Гарасевичі; по 25 дол. – А. і С. Макухи, Т. Мельничук, Л. і З. Чайківські, Н. і А. Коцоби; по 20 дол. – С. і М. Косики, В. і Й. Гомики, Н. і Р. Мацьківи, А. Заброцька, Г. Утриско, І. Івасів, Є. Костюк, І. і С. Козаки; 15 дол. – Г. Гомзяк; по 10 дол. – І. і В. Возні, А. Матковська, Н. і Ф. Опущинські, К. Мізак, Х. і І. Гури, К. Янковська, С. і О. Харкови, В. Петрів. **Разом 720 дол.**

Родині висловлюємо щирі співчуття.
Анна Заброцька, 10-ий Відділ СУА.

Складаю 100 дол. на Фонд Суспільної Опіки СУА.
Борис Галаган.

Замість квітів на свіжу могилу нашої товаришки з молодих літ бл. п. **Галини Лісевич**, яка померла 21-го лип-

ня ц.р., та у світлу пам'ять її родичів **Йосифа і Михайла Лісевичів** складаємо: 25 дол. на "Молоко і булочку наймолодшим школярям України", 25 дол. на Фонд Чорнобіля СУА, 25 дол. на допомогу сиротам, 25 дол. на допомогу "Бабусям" в Україні. **Разом 100 дол.**

Олена Бойко.

У пам'ять бл. п. **Дарії Ратич** (через Округу Філядельфії) сиротам в Україні склали: 500 дол. – Є. Ратич, 250 дол. – Н. Добровольська; 125 дол. – І. І. Ратич, М. Тарасюк, Ю. Ратич, Х. Ребенська; 200 дол. – Й. М. Ратич; 100 дол. – Р. Ратич; 50 дол. – П. Філіпович; 25 дол. – С. Цегельська, М. Данилів, О. Б.Цюк; 20 дол. – І.Сосновий, 10 дол. – J. & D. Waslin. **Разом 1,705 дол.**

На Духовну семінарію у Львові склали 1,490 дол., зокрема: 500 дол. – Н. Добровольська-Шутка; 125 дол. – І. І. Ратич, М. Тарасюк, Ю. Ратич, Х. Ребенська; 40 дол. – М. Якубович.
Разом 3,195 дол.
Марта Пеленська, секретар Філядельфійської Округи.

Замість квітів на могилу кузинки бл. п. **Надії Чорняк** в Коломиї, в Україні складаємо 50 дол. (через 92-ий Відділ СУА в Менвіл, Н.Дж.) сиротам в Україні.
Д-р Теодозій і Дарія Самогулки.

Замість квітів на могилу нашої мами бл. п. **Емілії Доберчак** "Бабусям" і дітям в Україні склали: 105 дол. – СУМА в Йонкерсі; 100 дол. – Л. і Г. Футали, 50 дол. – мгр. С. і Г. Коцибали; 25 дол. – д-р Я. і І. Моцюки.
Галія і Лев Футали.

ФОНД ЧОРНОБІЛЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИПЕНЬ

50 дол. – Ірина Папковська.

In memory of our mother **Sophie Nowak**, who was a long time member of Branch 36, we are donating \$25.00 to the Chernobyl Fund of UNWLA.
Luba Nowak

У пам'ять бл. п. д-ра **Зенона Михайлюка** по 100 дол. (через 47-ий Відділ СУА в Рочестері, Н.Й.) склали: – Т. Артимович, д-р О. Городиський; по 50 дол. – В. і Л. Делькевичі, І. Гошовський, Б. і Х. Венгльовські, Дж. і Дж. Маррісі; по 30 дол. – Л. і М. Семкови, А. Бах; по 25 дол. – І. Гафткович, Т. і Р. Шутери, Є. Кулик, А. Чорнобиль, Х. Гошовська, Г. і М. Тицькі, Н. Гуран, М. і І. Руснаки, І. Мартинєць; по 20 дол. – П. і М. Лепцишини, Р. і Н. Трачі, І. Шмігель, М. Крамарчук, І. Оменцінська, І. і М. Крамарчуки; 15 дол. – К. Панич; по 10 дол. – М. і М. Лілаки, М. і Д. Лесеви, Г. Павлічко, К. Лялька, Е. Адамчук, М. Лозинська, А. Сохоцька, М. Сиплива, Т. Гривнак, М. Костів, Б. і Л. Хомяки, О. Лонкевич, М. і З. Джус-ДеБол, С. Слюсар, М. Зазубик, Х. Ковч, О. Ганушевська, К. Щур, Л. Домбчевська, А. Лучанко. **Разом 1,020 дол.**
Марія Лілак, голова, Дора Сторожинська, секретар.

ПОЖЕРТВИ ЗА СЕРПЕНЬ

Замість квітів на могилу бл.п. **Ярослава Петрика** складаю 100 дол. (через 83-ій Відділ СУА).
Стефанія Шипула.

У пам'ять бл. п. Марії Кушнір-Саврас (через 83-ий Відділ СУА) складаю 100 дол. Стефанія Шипула.

У пам'ять бл. п. д-ра Зенона Михайлюка склали (через 47-ий Відділ СУА): по 50 дол. – О. Маріс, Л. Суха; 10 дол. – Д. Е. Верно. Разом 110 дол.

Дора Сторожинська.

наймолодшим школярам України

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИПЕНЬ

З нагоди золотого ювілею подружнього життя д-р Марії і Романа Балтаровичів 100 дол. склали: – Л. і Н. Гевки; по 50 дол. – В. і Л. Колодчини, Я. Коссак, Л. Левак. Разом 250 дол. Д-р Марія Балтарович.

70-ий Відділ СУА в Пасейку, Н.Дж., зібрав 185 дол.: 50 дол. в пам'ять бл. п. Володимира Свинтуха – Д. і О. Темницькі, 20 дол. у пам'ять бл. п. Юлія Химинця – С. Марченко; 13.50 дол. – О. Бобиляк; по 10 дол. – М. Бакалець, М. Борбич, С. Квасовська, Т. Мартинюк, О. Мочула, І. Сарас, Н. Титла, Д. Колатало; по 5 дол. – Л. Чолган, О. Буртик; 4.50 дол. – Я. Дяченко; 4 дол. – Л. Микутин; 3 дол. – О. Белегай; 115 дол. – діти школи українознавства під керівництвом С. Квасовської. Разом 300 дол. Марія Бакалець, референтка СО.

Округа Нью-Джерсі (через 28-ий Відділ СУА) – з концертів у пам'ять бл. п. професор Дарії Каранович склали: 600 дол.; 228 дол. – у пам'ять бл. п. Євгеній Ратич; 212 дол. – із збірки між парафіянами церкви св. Івана Хрестителя в Ньюарку. Разом 1040 дол. Марія Онишкевич, референтка СО.

119-ий Відділ СУА в Йонкерсі, Н.Й., склав: 200 дол. – Apple Maintenance Services Inc. (maching fund); по 100 дол. – Д. і І. Залуцькі, Л. Керод, С. Васнецов; по 50 дол. – В. і В. Миськови, О. Кулинич, М. Гоефлінг, Л. Стебельська. Разом 700 дол. Ліда Стебельська, референтка СО.

Збірка 76-го Відділу СУА у Воррен, МІ., склали: 45 дол. – 76-ий Відділ; по 10 дол. – С. Оглабляк, М. Дуткевич, Л. Колодчин; по 5 дол. – М. Бараник, М. Василькевич, О. Омецінська, І. Стецюк, К. Кучер. Разом 100 дол. Марта Василькевич, скарбник.

Замість квітів на могилу бл. п. Олі Пілат 89-ий Відділ СУА в Кергонксоні Н.Й., склав 50 дол. Меланія Кокорудз, референтка СО.

Замість квітів на могилу бл. п. Антоніни Змий мешканці будинку "Золота осінь" склали 50 дол. (через 89-ий Відділ СУА в Кергонксоні). Меланія Кокорудз, референтка СО.

Замість квітів на могилу бл. п. Романа Грицева, який помер 1-го червня ц.р. 100 дол. склали: – Т. і Л. Грицеви; по 50 дол. – Т. і О. Ковчі, Я. і Р. Грицеви; по 25

дол. – М. Кравс, Я. і М. Ганкевичі, Н. і І. Даниленки; по 20 дол. – Н. і О. Німиловичі, А. і О. Просіцькі, Р. і О. Грицеви. Разом: 335 дол. Теодозій і Лукія Грицеви.

Branch 2 of UNWLA in Chester, PA, made a donation of \$430. In memory of Sophi Edynak a member for fifty years of Branch 2 of UNWLA in Chester, PA, donations were received in the amount of \$1,070 for the breakfast program for the youngest school children in Kharkiv and Lviv. Total: \$1,500. Marieann A. Whalen, President of Branch 2.

19-ий Відділ СУА в Трентоні, Округа Філадельфії, Н.Дж., склали: 100 дол. – Я. Плис; по 50 дол. – У. Плис, Н. і Р. Кузики, Д. Кузик; 25 дол. – Л. Мриглоцька, подружжя Шперналів, Н. і У. Гафтковичі; по 20 дол. – М. і Б. Осадци, Д. і М. Копаниці, Н. Литвин, Д. Ляшин, Я. Лабка, Н. Желехівська, С. Головка; по 10 дол. – А. Турчин, Я. і М. Кардаші, Ю. Галайдіда, О. Дубик, М. Глушок, М. Глушок, Don Jones, Л. Городиська, М. Городиська, О. Микитин, П. Терещук, Н. Бойцун, С. Кіржецький, С. Шилькевич, В. Сендзік, Л. Обаранець; по 5 дол. – З. Копаниця, родина Коцопеїв. Разом 635 дол. Мирося Глушок, референтка СО.

У пам'ять бл. п. Миколи Клокова складаємо 50 дол. (через 83-ий Відділ СУА в Н.Й.). Марія і Яків Палії.

ДАТКИ

225 дол. – Branch 14, Atlanta, Georgia; 100 дол. – О. і Ю. Мельниковичі (через 122-ий Відділ СУА в Арізоні); 100 дол. – 118-ий Відділ СУА в Гавстон, Тексас; по 50 дол. – С. М. Коропецька, Б. Пазуяк, І. Шевчук, І. Кливач (через 93-ий Відділ СУА, Нова Англія); 25 дол. – Д. Ломницька; 20 дол. – Т. Кічоровська.

У пам'ять бл. п. Марії Гірняк, членки 22-го Відділу СУА в Чікаго, складаю 25 дол. Сусанна Казанівська.

У пам'ять бл. п. Маркіяна Івана Титли, який відійшов у вічність 24-го травня 2000 р. склали: 100 дол. – Я. і В. Бачинські; 25 дол. – Г. і З. Манджіоне; 20 дол. – І. Цьолко. Разом 145 дол. Богдана Титла.

30-ий Відділ СУА в Йонкерсі, Н.Й., складає 377 дол. на додаток до попередніх 500 дол., щоб оплатити сніданки для однієї кляси. Надія Цвях, скарбник.

З РІЗНИХ НАГОД

З нагоди 90-их уродин шановної Ірени Падох на допомогу "Бабусям" в Україні складаємо по 50 дол.: – З. і О. Савчуки, М. і Н. Шмігель. Разом 100 дол. Пані Ірені бажаємо щастя і здоров'я. Многая літа! Надія Шмігель.

У 25-ту річницю смерти дорогої мами бл. п. Софії Пасічинської на Фонд СО СУА складаємо 25 дол. Дочка Ірена Левицька і син Теодор Пасічинський з родиною в Австралії.

З нагоди показу писання писанок, 30-ий Відділ СУА в Йонкерсі, Н.Й., складає 150 дол. на Фонд Чорнобиля СУА. Надія Цвях, скарбник.

З нагоди 50-ліття подружнього життя моїх дорогих сватів **Гені і Корнила Баб'яків** бажаю їм здоров'я і Божих ласк. Многая літа! Замість дарунку складаю **100 дол.** (через 83-й Відділ СУА в Н.Й.) на допомогу сиротам в Україні.

Марійка Луцик.

ПОЖЕРТВИ ЗА СЕРПЕНЬ

100 дол. – Л. Палашевська, **20 дол.** Е. Александрович (через 89-ий Відділ СУА у Кергонксоні, Н.Й.), **20 дол.** Д. Витвицька, **10 дол.** N. H.Greening.

У світлу пам'ять бл. п. **Антоніни Змий**, довголітньої членки СУА у Ньюарку, Н.Дж., (через 86-ий Відділ) склали: по **100 дол.** – О. і М. Гнатейки, Д. і Л. Курилки, М. і М. Чайківські, Х. і Р. Чорпіти. І. і Я. Яворські, С. Скоцень (Канада) М. Скоцень Кидонь (Канада), Н. і Е. Змий; **75 дол.** М. і Я. Томоруги; по **50 дол.** Ф. і Й. Бирнс, К. і В. Воловодюки, Л. і Б. Гайдучки, М. і Ю. Гончаренки, М. і І. Зубрицькі, Л. Клячко, О. і З. Мандичі, Д. і О. Леськови; **30 дол.** О. Стеранка; по **25 дол.** Б. і В. Гнатківські, А. Заброцька, М. і Я. Колодії, М. і Б. Полянські, Л. і М. Стебелівські, Р. і Б. Ферасюки; по **20 дол.** Б. Бігун, Л. Гуралечко, Л. Калинич. Л. і О. Ланічак, Леско, Л. і Д. Пенцаки, М. і Ю. Українські; по **10 дол.** – І. Бемко, В. Кротько; **5 дол.** – І. Канонів. **Разом 1,540 дол.**

Наталка Змий, за 86-ий Відділ СУА.

90-ий Відділ СУА ім. Олени Степанів у Філадельфії, Па., влаштував показ фільму "Вічна пам'ять" для збору коштів на акцію "Молоко і булочка наймолодшим школярам України". **Зібрали 1,200 дол.**, попередньо Відділ склав **1,000 дол.** **Віра Савчин**, скарбник.

У пам'ять нашої мами бл. п. **Олени Лужняк** складаємо **100 дол.** **Марія Клюфас і Мирослава Скасків.**

Замість квітів на могилу Почесної членки 99-го Відділу СУА бл. п. **Марії Черешньовської** склали через 99-ий Відділ у Вотервліт, Н.Й.: \$ **61** – General Electric Co. – workers, J. Steenburgh; \$ **50** – J. & T. Shepelavy; \$**25** – O. & E. Bertsch, P. & W. Bruggeman, T. & A. Durbak, A. Shashkewych, A. Urban; \$ **20** – А. і П. Кобаса, М. і Д. Кулики, М. і В. Кульчицькі, Д. і Я. Кушнірі, В. Мокий, Я. і Х. Оришкевичі, Г. Першин, А. і П. Романишини, В. і Б. Шашкевичі, Н. і Г. Сороки, П. і Г. Зеребинські.; **15 дол.** – А. Наболотна, 99-ий Відділ СУА; **10 дол.** – Л. і В. Боднарі, Melvin Вугон, А. і Е. Демчарі, І. і Г. Демчарі, Ю. Демчар, М. Комар, К. і С. Ксенячі, К. і С. Мочульські, Л. і І. Мокії, Н. і Г. Сембрати, І. і Я. Скалії, П. і П. Спяки, М. і І. Суховецькі, Мг. & Mrs. Н. Sutyak, Ю. і Д. Васько, А. Зеребинська. **Разом 646 дол.** **Любомира Мокій**, референтка СО.

У пам'ять нашого дорогого сусіди у Ілен Спеї інж. бл. п. **Миколи Лихолая**, який відійшов у вічність, складаю **100 дол.** **Марта Доберчак.**

Замість квітів на могилу бл. п. **Софії Бобровської**, сестри нашої членки Марії Кулик, складаємо **20 дол.** (через 99-ий Відділ СУА в Вотервліт, Н. Й.).

Любомира Мокій.

З проведеної збірки **71-ий Відділ в Джерзі Ситі Н. Дж.** складає **140 дол.** **Галина Гаврилук.**

66-ий Відділ провів збірку, на яку склали: **200 дол.** Я.Гладкий; **149 дол.** 66-ий Відділ СУА; **100 дол.** Л. Фіцалович, **50 дол.** І. Лодинська; **36 дол.** – М. Пласконос; по **25 дол.** М. Кульчицька, Д. і Д. Лодинські, Л. Дубно, Р. Гордон, Р. і Д. Якубовські; по **20 дол.** Л. Козкопа, І. Гладка, М. Снігурович, І. Мандич, М. Іванів, Н. Микетей, А. Гіна, М. Gawton, С. Gawton, К. Thibadeau; по **15 дол.** О. Посполіта, О. Марків; по **5 дол.** – Н. Н., М. S. Kisil, S. Plachtyna, S. Genexus. **Разом 1,000 дол.**

Ірена Гладка, референтка СО

Референтура Суспільної Опіки 22-го Відділу СУА в Чикаго, Іл., провела збірку, з якої склали **1,253 дол.** Зокрема: **655 дол.** – члени Товариства сенйорів (збірку провела С. Форович), членки Відділу додали **598 дол.** Збірка даліше продовжується. **Любомира Шеремета.**

Замість квітів на могилу моєї кузинки бл.п. **Надії Чорняк**, яка померла в Україні, складаю **50 дол.** на допомогу сиротам в Україні. **Ярослава Панчук.**

У пам'ять бл.п. **Ольги Цар** складаємо **75 дол.** Дочці Ромі Федасюк з родиною висловлюємо сердечні співчуття. **Марія і Ярослав Томоруги.**

З нагоди 75-ліття Союзу Українок Америки **33-ий Відділ СУА в Клівленді** складає **1,000 дол.** для осіб похилого віку. **Стефанія Балагутрак**, секретар.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Романна Кекіш,
скарбник СО СУА,

Надія Шмігель,
референтка СО СУА.

ПРЕСОВИЙ ФОНД

З нагоди святкування 75-ліття Союзу Українок Америки **33-ий Відділ** складає **500 дол.**

Юрій Свищук – **50 дол.**

34-ий Відділ в Коговзі **25 дол.**

У пам'ять бл. п. **Олі Пілат** складаємо **25 дол.**
89-ий Відділ СУА, Кергонксон.

У світлу пам'ять дорогого чоловіка, батька і дідуся бл. п. **Миколи Духновського** складаю **50 дол.**

Ольга Духновська з родиною.

У двадцять'яту річницю смерти мого дорогого чоловіка бл. п. **Василя** та першу болочу річницю смерти мого дорогого сина бл. п. **Данила** замість квітів на їхні могили складаю **40 дол.**

Дарія Струк Гусар.

У пам'ять бл. п. **Зеновії Никифору**к, матері нашої членки Віри Березовської, складаємо **25 дол.**

30-ий Відділ СУА.

У пам'ять нашої дорогої бл. п. **Марії Будньович**, матері нашої невістки Ірени Гаталі, складаємо **25 дол.**

Миرون і Марія Гаталі.

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ЛИПЕНЬ 2000 р.

440 дол. – 50-ий Відділ СУА;
310 дол. – д-р С. і Т. Тимків;
300 дол. – Б. Більовцук (4);
250 дол. – Єпископ В. Лостен, Стемфорд, КТ., В. і М. Кеци (65), V. B. & H. Choman (91);
по 220 дол. – Т. і О. Стокертти (86), М. Кравчук (86);
по 200 дол. – Д. і Л. Більовцуки (4), Д. Кецман (9);
120 дол. – М. Крижанівська (ВЧ);
100 дол. – Лю Кінах (106);
60 дол. – О. Веселовський;
25 дол. – М. Бонанно (98);
21 дол. – Р. Бігун (28).

З НАГОДИ

З нагоди 50-літнього ювілею подружнього життя д-р **Марії і Романа Балтаровичів** на стипендії в Україні, зложили: 150 дол. – Л. і Х. Липецькі; по 50 дол. – В. і Р. Дигдали, Д. Конох.

Д-р Марія Балтарович, Воррен, Мішген.

З нагоди 50-ліття подружжя дорогих приятелів **Марійки та Петра Бучинських** складаю 100 дол. на стипендії в Україні.

Ірена Гафткович.

У ПАМ'ЯТЬ

У пам'ять **бл. п. Романа Чорнобіля** складаю 25 дол. на стипендії дітям в Україні.

Марія Крижанівська, Рочестер, Н.Й.

У пам'ять **бл. п. Михайла Єйни** складаю 25 дол. на стипендії дітям в Україні.

Марія Крижанівська, Рочестер, Н.Й.

У пам'ять **бл. п. Павлини Пилипець-Павлович** складаю 25 дол. на стипендії дітям в Україні.

Марія Крижанівська, Рочестер, Н.Й.

У пам'ять **бл. п. Ірини Семанюк-Юрків** складаю 25 дол. на стипендії дітям в Україні.

Марія Крижанівська, Рочестер, Н.Й.

У пам'ять нашої дорогої мами, **бл. п. Мирослави Сірої** на стипендії зложили: по 100 дол. – М. і Х. Баранецькі, К. і Т. Бені, Я. і Х. Козаки, М. & D. Lazur, Н. і Н. Нинки, Б. і Д. Пахолки, В. і М. Шарки; по 50 дол. – М. & O. Attar, Дж. і Л. Бережні, О. і І. Білики, О. Бокало, А. Ванько, д-р О. Грицак, П. і О. Кордуби, Л. і Л. Козаки, Т. і Д. Самотулки, Б. і Л. Сірі, Д. і Л. Хромовські; по 35 дол. – Дж. і Т. Павляки, І. і П. Куриласи; по 30 дол. – Н. Домарецька, В. і К. Вальчуки; по 25 дол. – Є. і З. Брожини, Ю. і Л. Вонсулі, Н. і Д. Краєвські, І. Мазурок, П. і Т. Панкевичі, Т. і М. Угорчаки; 20 дол. – О. Бачинська; 15 дол. – М. Слободян.

Надя Нинка і Люба Сіра з родинами.

У пам'ять **бл. п. Мирослави Сірої** (через 83-ій Відділ СУА) Л. Андрусишин складає 50 дол. на стипендії.

Лідія Закревська, скарбник 83-го Відділу СУА.

У пам'ять **бл. п. Мирослави Сірої** складаємо 25 дол. на стипендії. Родині висловлюємо щирі співчуття.

Бернард і Анна Кравчуки.

ПОЖЕРТВИ ЗА СЕРПЕНЬ

1,105 дол. – Н. Даниленко (90)
330 дол. – 83-ій Відділ СУА
260 дол. – І. Боднар
250 дол. – О. і М. Коропеї (КТ)
220 дол. – М. Середович
125 дол. – Б. і А. Кравчуки (98)
50 дол. – Г. Гомзяк (10)
40 дол. – О. Мартинюк (22)
25 дол. – J. & D. Rudan (86)
21 дол. – Р. Бігун (28)
20 дол. – О. Бабій, М. Васько (22)
10 дол. – О. Люшняк, І. Мицик (22)

ЩИРО ДЯКУЄМО!

М. О. Яцусь,
скарбник.

Люба Більовцук,
референтка Стипендійної Акції.

Закінчення зі стор. 25.

Ніщо так не зцементовує членок, як спільно виконане добре діло. У квітні ц. р. ми відбули загальні збори і вибрали нову Управу Відділу зі старших і молодших членок (список своєчасно вислала до Округу). На загальні збори прибули до нас дві делегатки: Софія Геврик – заступниця голови СУА і Марія Раковська – голова

Філядельфійської Округи. Вони сказали нам, що СУА є інтелектуально-допомоговою організацією, має місце для всіх охочих і праці також вистачить для всіх. На сьогодні в Союзі Українок Америки є об'єднані три покоління – бабуні, мами і доні, які вже вирости у вільному світі і тут здобули освіту.

Не стіймо осторонь!

Раїса Зелінська, пресова референтка.

СПРОСТУВАННЯ

У квітневому числі в дописі Північний Нью-Йорк (стор. 19, права колонка, 9-ий рядок зверху) написано: ... збрали і вислали 465 дол., має бути - 8,465 дол. та на стор. 20 (права колонка 17-ий рядок зверху) повинно бути: ... Почесну грамоту за 20-літнє головуство. У наступному абзаці крім перелічених прізвищ слід ще додати прізвища: Марію Дранку і Єву Ковтало.

Редакція

Продовження від лютого 2000 р.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПОТРЕБИ УМ

У пам'ять **бл.п. Романа Ільницького** зложили: **200 дол.**- Михайло і Христина Ринасевичі; **по 100 дол.**- Евстахій і Марта Яроші, Любомир і Оксана Крушельницькі, Валентина Кузьмич, Оксана Климович, Леонід і Валентина Пахолюки, Василь і Анна Пилипоки, Богдан Чайківський, Віра Дейчаківська, Ірина Малащук, Мирон і Ольга Гнатейки, Микола і Зірка Галіви, д-р Мирослав і Люба Прокопи, Наталія Макаревич, Василь Сосяк, Марія Шуст; **по 50 дол.**- д-р Андрій і Татяна Тершаківці, Микола і Зінаїда Миськіви, Роман і Люба Галібеї, Олександр і Марія Мотилі, Надія Світлична і Павло Стокотельний, Ярослав Колодій, Олександр Михалюк, Юрій і Алла Черні, Євген Стахів, Михайло Марунчак; **40 дол.**- Наталія Пилипок; **по 30 дол.**- Marlene Bandfield, Юліян Котляр, Стефанія Степанюк; **по 25 дол.**- Ярослав і Катря Червоняки, Олег і Лідія Савківи, Ніна Самокіш, д-р Яр і Ірена Моцюки, д-р Роман і Анна Аліськевичі, Тит і Софія Геврики, Орест і Лідія Глюти, Ігор і Олена Матвішани, Оксана Лобачевська, Татяна Дзівак, Віра Скоп, Марія Борковська; **по 20 дол.**- А. і І. Білевичі, Іван і Ольга Гірни, Юрій і Христина Навроцькі;

У пам'ять мого дорогого брата **бл.п. Івана Штайнера** та приятеля **бл.п. д-ра Юліяна Сілецького** складаю **50 дол.**
Юлія Вертипорох.

У пам'ять **бл.п. Марії Підгородецької** складаю **30 дол.** (через 64-ий Відділ СУА).
Любов Раковська.

У пам'ять **бл.п. Наталії Миколаєвич** складаємо **35 дол.**
Теодозій і Ольга Зазулі.

У пам'ять **бл.п. Ярослава Бігуна** складаю **100 дол.**
Мирослава Мандрусак.

Замість квітів на могилу **бл.п. Богданни Саламахи** складаю **20 дол.** Родині висловлюю сердечні співчуття.
Анна Стельмах.

У пам'ять **бл.п. Ольги Казевич** складаємо **30.00 дол.**
Пилип і Леся Місьонг.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

Вшановуючи пам'ять **бл. п. Лева і Ольги Казевичів** складаємо **2,000 дол.** **Родина Казевичів і Федаків.**

Замість квітів на свіжу могилу **св. п. Ольги Казевичч** матері моєї приятельки Теодозії Федак, складаю **50 дол.** Родинам Федаків і Казевичів висловлюємо щирі співчуття.
Марія і Одарка Фіглос.

Замість квітів в пам'ять **св. п. Олександри Терлецької** складаємо **50 дол.**
Євген і Наталія Змії.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Марії Вижницької** складаю **25 дол.** Родині висловлюю сердечні співчуття.
Євдокія Криль.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Марії Вижницької** складаємо **200 дол.** Всій родині висловлюємо глибокі співчуття.
Ганя Криль і Максим Пизюр.

У пам'ять **св.п. Михайлини Книш** складаємо **50 дол.**
Євген і Наталія Змії.

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Марії Вижницької** зложили: **по 1,000 дол.**- Ярослав Вижницький, Андрій, Таїса Нагірна і Олександра Рак; **по 200 дол.**- Орест і Дарія Темницькі, Ігор і Дарія Шусті; **по 100 дол.**- Oxbow Carbon & Minerals, Inc., Wilbur Smith Associates, Олег і Оксана Цісельські, Тит і Софія Геврики, Мирон і Ольга Гнатейки, Юрій і Христина Ференцевичі, Тарас і Ольга Гунчаки, Ярослав і Люба Федуні з родиною, Богдан і Христина Певні з родиною, д-р Іларіон і Світлана Чолгани, Михайло і д-р Ірена Біленькі, Богдан і Галина Титли, Маркіян і Наталія Титли, Микола і Ольга Бури, Лідія Крушельницька, Володимир Процик, Марія Шуст, Володимир і Наталія Грицини, Олександр і Лідія Пясецькі, Марія Савицька, J. & S. Kozak; **50 дол.**- Соня Вовк; **по 50 дол.**- Марта Данилюк, L. Dean Martensen, Володимир Чемеринський, Надія Нагірна, Марта Винницька з родиною, Богдан і Оксана Кузишани, Юрій і Софія Темницькі, Зенон і Віра Салевичі, Володимир і Богданна Слижі, Володимир і Євгенія Козаки, Ярина Ференцевич, Антін і Катерина Біланичі, Роман Грицин, Богдан і Ольга Михайліві, Стефан і Наталія Войціцькі, Маріян і Надія Цьолки, Богданна Титла, Мирослав Лабунька, Маркіян і Надія Титли, Юрій і Наталія Струтинські, Марія Борковська, Дам'ян і Єлисавета Поритки, Богдан і Ярослава Калиновичі, Іван і Віра Гайдохи, Марія Терех, Олександр і Люба Лабуньки, Ігор і Анісія Козаки, Дана Ясінська; **по 40 дол.**- Марія Галата, Laurie and Greg Williams, G. & S. Kozak; **по 25 дол.**- Євген і Розалія Науменки, Володимир і Марія Анна Бури, Тарас Ференцевич, Анна Матлаґа, Ігор і Наталка Соневницькі, Ольга Кобзар, Євген і Євгенія Івашківи, Оксана Бережницька, Ольга Фараонів; **по 20 дол.**- Клементина Шевчук з родиною, Емілія Вох; **10 дол.**- Міля Вох.

Як невянучий вінок на могилу **бл. п. Марії Вижницької** складаємо **50 дол.**
Володимир і Анна Пітики.

У пам'ять **бл.п. д-ра Остапа Оришкевича** пересилаю **50 дол.**
Дарія Кузик.

У незабутню пам'ять дорогої мами **бл.п. Михайлини Чайковської** складаю **50 дол.**
Леся Яцкевич.

У світлу пам'ять мого незабутнього чоловіка **бл.п. Ярослава Бігуна** складаю **200 дол.**
Надія Бігун.

У пам'ять **бл.п. Марії Підгородецької** складаємо **100 дол.**
Олег і Лідія Савківи.

Вшановуючи світлу пам'ять **інж. Ярослава Бігуна**, чоловіка моєї товаришки Наді, складаю **30 дол.**
Надія Плакида.

У сьому болючу річницю відходу у вічність мого найдорожчого чоловіка **бл.п. Володимира Стасяшина** складаю (через 93-ий Відділ СУА) **100 дол.**
Стефанія Стасяшин.

У пам'ять **бл.п. Романа Ільницького** складаємо **50 дол.**
Іван і Наталія Коропецькі.

Замість квітів на могилу **бл.п. Романа Ільницького** складаємо **25 дол.**
Юрій і Олена Кисілевські.

У пам'ять нашої мами **бл.п. Наталії Миколаєвич** складаємо **200 дол.**
Надія і Юрій Миколаєвич.

У світлу пам'ять **бл.п. Лідії Гечі** складаємо: **200 дол.** - д-р Степан Р. Геча: **по 50 дол.** - Роман і Марія Балтаровичі, Григорій і Ірена Кузьми, Ярослав і Ольга Городецькі; **по 30 дол.** - Юрій і д-р Дарія Ратичі, Ярослав і Ярослава Букачевські, Андрій Роско; **10 дол.** - Богдан і Ірена Колцуни.

Комітет Розбудови Українського Музею, Рочестер, Н.Й.
250 дол. - Українська Федеральна Кредитова Кооператива-Рочестер.
50 дол. - Ольга Червінська.
25 дол. - Михайло Білозір.

БЕРЕЗЕНЬ 2000 р.

ТРИВАЛИЙ ФОНД

На Меморіальний Фонд ім. д-ра Миколи і Олександри Терлецьких в пам'ять **бл.п. Олександри Терлецької**, зложили: **2,000 дол.** - д-р Андрій і Татяна Тершаківці; **500 дол.** - Нестор Терлецький; **250 дол.** - д-р Ігор і Марта Воевідки; **200 дол.** - Софія Терлецька; **по 150 дол.** - д-р Остап і Віра Тершаківці, Роман і Мотря Слоневські; **по 100 дол.** - д-р Юрій і д-р Люба Стефанівські, Петро і Ілона Шиприкевичі, д-р Юрій і д-р Стефанія Бережницькі, Мирон і Ольга Гнатейки, Ярослав і Катря Червоняки, Євген і Лідія Ярославичі, Ігор і Тамара Вітковицькі, Роман Гавриляк і Марія Тершаковець, Богдан і Лідія Гайдучки, Андрій Ганкевич, Нестор і Марта Базарки, Ольга Смаль, д-р Роман і Анна Алискевичі, Орест і Ліда Білоуси, д-р Карло і Софія Цайнінгери, Ярослав і Віра Криштальські; **по 75 дол.** - Тиміш і Анна Гнатейки, Орест і Дарія Темницькі, Тит і Софія Геврики; **60 дол.** - Люба Терлецька Борровс; **по 50 дол.** - Олег і Лідія Савківи, Володимир і Володимира Васічки, Олег і Гануся Лазірки, Орест і Марія Слупчинські, Дарія Байко, Марта Терлецька, Leonie Halski, Олімпія Роговська, Володимир і Христина Баранецькі, Аполонія Книш, Ігор і Ольга Левицькі, Андрій і Христина Шохи, Ярослав і Марія Томоруги, Орест Глют, д-р Яр і Ірена Моцюки, Марія Шуст, Лідія Крушельницька; **30 дол.** - Софія Андрушків; **по 25 дол.** - Андрій і Марта Бачинські, Богдан і Христина Певні, Віра Скоп, Віра Кушнір Винник, Іван і Дарія Турянські, Дмитро і Ларисса Пенцаки, Олександра Ткач, Марія Цизик, Богдан і Квітослава Пащини; **20 дол.** - Таїса Богданська.

На Тривалий Фонд ім. Ігоря і Роми Гайдів **1,000 дол.** зложили **Ігор і Рома Гайди.**

67-ий Відділ СУА створив Тривалий Фонд на який вони склали **2,000 дол.**

ДАТКИ

по 100 дол. - Тарас і Ольга Гунчаки, Мирон і Люба Чолгани, Орест і Адя Федаші, Марія і Олена Бачинські, д-р Володимир Гойдиш, Ольга Пех, д-р Олег і Сара Бачинські; **80 дол.** - Василь і Зеновія Никифоруки; **по 50 дол.** - Галина Шембель, д-р Віталій Богданів, Леонард і Христина Бонакорси, Маріяна Мицишин; **40 дол.** - Любомира Ціховляс; **30 дол.** - Олександр і Оксана Вороніни; **по 25 дол.** - Галина Корсунь, Марта Андерсон, Люба Хома, Стефанія Гришушко, Стефан Макух; **по 20 дол.** - Мирослава Новаківська, Олена Довгалюк, Іван Скрипак, Марія Кудук; **по 15 дол.** - Марія Свігій, Марія Пелехата, Владислав Клек; **по 10 дол.** - Зеновія Мосійчук, Іван Черешня, Madeline Roberts, Мирон і Лідія Гарванки, Віра Кліш, Володимир Семенюк, Павло Шандрук, Любомир Калинич, Judy Johnson, Софія Салдан; **5 дол.** - Аліс Гураль;

БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

200 дол. - 106-ий Відділ СУА;
100 дол. - Володимир Остапак;
50 дол. - Марія Тимочко;
25 дол. - Павло Боднарченко;

З нагоди 50-літнього ювілею вінчання **Володимира і Анни Рак** засилаємо Шановним Ювілятам наші найщиріші побажання всього найкращого, многая літа і складаємо: **1,000 дол.** - Олег і Оксана Лопатинські; **по 200 дол.** - Євген і Євгенія Івашківи, Орест і Лідія Глюти; **100 дол.** - Микола і Зірка Галіви; **по 50 дол.** - Ярослава Рубель, Володимир і Богданна Слизі.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА БУДІВЕЛЬНИЙ ФОНД

Замість квітів на могилу нашої почесної членки **бл.п. Стефанії Лешко** складаємо **100 дол.** Родині висловлюємо щирі співчуття. **1-ий Відділ СУА в Нью-Йорку.**

Замість квітів на свіжу могилу **бл.п. Стефанії Лешко** зложили: **5,000 дол.** - проф. Ярослав і Алла Лешки; **по 200 дол.** - д-р Ігор і Марта Воевідки, Олександр Непрель, Сергій і Надя Непрелі; **100 дол.** - Марія Шуст; **50 дол.** - проф. Роман і Світлана Андрушківи; **25 дол.** - Ірена Мороз.

У пам'ять **бл.п. Михайла Гука** складаю **300 дол.**
Мотря Гук.

У пам'ять **бл.п. Миколи Чорного** складаю **20 дол.**
(через 1-ий Відділ СУА.) **Анна Натина.**

У пам'ять **бл.п. М.Барана**, чоловіка Михайлини Баран, складаю **20 дол.** (через 1-ий Відділ СУА.)
Анна Натина.

У пам'ять **бл.п. Анни Назаркевич** складаємо **40 дол.**
Павло і Аніта Роїк.

У пам'ять **бл.п. Ольги Казевич** складаємо **30 дол.**
Олег і Марія Кальби.

У пам'ять **бл.п. Ольги Казевич** складаємо **50 дол.**
д-р Міляс і Звенислава Лебедовичі.

Вшановуючи світлу пам'ять дорогого невіджалуваного чоловіка моєї сестри Люби, **д-ра Стефана Іванчука** складаю замість квітів на його могилу **300 дол.**
Марія Савицька.

У пам'ять **бл.п. д-ра Володимира Кліша** складаю **30 дол.**
Надія Мандрусак.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА ПОТРЕБИ УМ

Замість квітів на свіжу могилу **св.п. Стефанії Лешко** складаємо **25 дол.** Родині висловлюємо щирі співчуття.
Управа і членки 113-го Відділу СУА.

Замість квітів на могилу моєї хресної мами, **бл.п. Ольги Казевич** складаю **50 дол.**, а дітям, внукам і правнукам висловлюю щирі співчуття.
Богданна Михайлів.

Замість квітів на могилу **бл.п. Лідії Гандзій** складаємо **50 дол.**
Ліда і Олесь Пясецькі.

Вшановуючи пам'ять **бл.п. д-ра Зенона Каратницького** складаю **35 дол.** (через 64-ий Відділ СУА). Пані Ліді Крушельницькій і родині моє глибоке співчуття.
Ярослава Стасюк.

Щиро дякуємо за підтримку!
Управа і Адміністрація УМ

Продовження із стор. 8.

Кожушаний одяг ще обшивали кримкою — кучерявою шкіркою з ягнят. У селі були модні кримки і півкримки. Ціла кримка — це шкірка з ненародженого ягняти, а півкримка — з щойно народженого ягняти, яке забирали від вівці ще до того, як вона його оближе. Ціла кримка коштувала 100 злотих, а півкримка — наполовину дешевше.

У нашому селі розводили і вирощували тільки чорних овець. Раз на рік (переважно в серпні) стригли з них вовну. Її треба було одразу мити, чесати двома щітками. Після цього пряли з тої куделі тоненьку нитку. Прядиво намотували на мотовило, а тоді в клубки, далі на снувавку, яку несли до ткача, що виробляв сукно. Таких людей, що виробляли сукна, в нас на Поділлію було небагато, найближче від нас село називалося Пилипче, де у воді робили сукно. З того сукна шили сердаки і так звані холошні для старших чоловіків, а решту залишали на горбатки й фартухи.

Наше село славилось вишиванням. Нитки для вишивання були куповані і виготовлені з льону або конопель. Купували нитки бавна, волічку, а в 1930-х роках і ДМС. Для виготовлення конопляних чи лляних ниток їх тонко і рівно пряли, вибілювали і фарбували відваром квітів купчаків у жовто-зеленавий колір. У кожної господині засушувались коло хати підвішені в'язочки купчаків.

Пам'ятаю, як моя мама Христина, бабуся Гафія, тітка Ганя фарбували нитки, вишивали. Жінки в нашій родині вишивали найбільше в селі й для себе, і для людей. У брата моєї бабусі Гафії було чотири дочки, вони також вишивали. То була почесна і відповідальна праця. Для кожного віку по-іншому вишивали сорочки й кожухи, мережали штани. Яких тільки wzorів не придумували! Зустрічаючись, жінки обережно випитували одна в одної, хто який wzір вишиватиме і дуже пильнували, щоб wzори не були подібні. Не доведи Боже, щоб виявилася однакова з кимось вишивка! Особливо багачки гнівалися, якщо їм вишили сорочку, подібну до сорочок бідніших дівчат.

У нових вишиванках ішли до церкви на третій день Великодніх свят і тоді вже оглядали одна одну, а часом і обмовляли. Кожного року з'являлися нові wzори гермаківської чорної вишивки. Чорними нитками вишивали сорочки для дівчат — так було заведено в нашому селі здавна. Не знаю, чому. Кажуть люди, що колись багато хлопців із села загинуло, і дівчата, на знак жалоби, стали одягатися в сорочки з чорною вишивкою, з додатком позлітки, бісеру. Минув час, причина забулася, а звичай зберігся. Наші дівчата одягають сорочки з чорною вишивкою й на свята, і навіть до шлюбу.

Старші жінки нашого села вишивали собі сорочки найчастіше конопляними нитками, пофарбованими в жовтий колір. Сорочок із чорною вишивкою, як у дівчат, жінки не носили. Конопляні

Жіночий одяг. Село Гермаківка, Борцівський район, Тернопільська область, 1920-ті роки.

(рідше — лляні) нитки, пофарбовані в жовтий колір, натирали воском, щоб вони були міцніші і не торчалися. До жовтих wzorів старші жінки додавали чорні, зелені нитки.

Бідніші жінки або дівчата вишивали одяг багатшим людям — за гроші, за полотно, за вишивальні нитки. Нитки бавна купували для вишивання сорочок, волічку — для вишивання кожухів, лейбиків. Пильнували, щоб не пропала жодна нитка: нитки були дорогі. Навіть нитки, зсукані вчетверо, ділили (“кололи”) на дві або на чотири. Не марнувалося нічого. Цінилися матеріяли, шанувалася й праця. Кожен стібок у вишивці мав бути рівенький, дрібенький.

Вишивали “парами” (через дві нитки), “розвеженням”, “дирочками”, стебнівкою, мережками... Але хрестиком — ніколи. Розраховували так, щоб wzір вийшов “на квадратів”, “на цвітки”, “листячкове” та ін. wzори. Для кожного віку і для кожної події wzори були інакші. Так, для хлопчиків до 10 років на сорочках вишивали вузькі стрічки; до 12 років — ширші, а на парубоцьких сорочках — високі коміри. Для чоловіків до 40 років вишивали нитками бавна широкі коміри, 50-річним чоловікам — вузькі, а чоловікам після 50-річного віку — вишивали сорочки жовтими конопляними або лляними нитками. Спеціальна вишивка була для чоловічих сорочок на смерть. Ручнопрядені конопляні нитки для неї фарбували купчаками в жовто-зеленавий зів'ялий колір. Для цього змішували купчаки, які ще не розквітли, і які вже відцвіли, і у відварі цієї суміші фарбували нитки. Сорочки, вишиті й вимережані на смерть, складали і зашивали. Їх ніколи не одягали за життя, часом вони лежали років 10 і довше.

Закінчення в наступному числі.

НАШИМ ДІТЯМ

НАТАЛКА ПОКЛАД

КНИЖКОВЕЧІР

Книжка в тата.
Книжка в мами,
Книжка в мене
І в Світлани.
З книжкою малий Тарас -
Книжковечір нині в нас.
Книжковечір, книжкотиша...
Тільки чути песик дише
Й сумно дивиться з-під ліжка,
Бо йому немає книжки.

ІВАННА САВИЦЬКА

ЗАГУБЛЕНИЙ ЧЕРЕВИЧОК

Оленочка по травичці ходила, черевичок загубила. Лежить той черевичок та й плаче. Кілочки в ньому розмокли, закаблучок не скаче, шнурівочка розв'язана, болотом замазана.

Як я був новенький, шанувала мене Оленка, чистила гарненько, ставила рівненько, а тепер я на травичці лежу – не біжу.

Та одної днини сонечко пригріло, болото підсушило й черевичок підсох.

Ох як я люблю на сухому лежати!

Надбігла сюди мишка з парку-сіножати, побачила черевичка – зраділа, на хвостика сіла та й думає, гадає.

Кожне звірятко свій куточок має, а я ні, буде тут хатка і мені!

Оленочка по травичці ходила. Черевичок загубила, та вже той черевичок не плаче, не горює мишка в ньому днює і ночує.

ГАЛИНА ГОРДАСЕВИЧ

ЖОВТЕНЬ

Подивись: на видноколі
Мов змінилися ліси.
Хто це їх у жовтий колір
Так барвисто покрасив?

Ось край річки жовті клени
І берези золоті.
Ялинки лише зелені
Залишились в самоті.

І пишаться дерева
Золотим своїм вбранням:
– Це якийсь маляр, напевно,
Догодити хоче нам.
А маляр цей – місяць жовтень,
У відерцях чарівних
Жовту фарбу розмішає
І розбризкає по них.

МАРІЯ ЛЮДКЕВИЧ

КЛЕНОВИЙ ЛИСТОЧОК

На скрипочці тонко грає
Осіній листочок кленовий.
О, він, наче джміль кольоровий,
Кружля, на льоту завмирає.

Мов різьблений, прожилки світлі,
Прибило його до віконця
Дощем, а він дихає сонцем
І згадує радісне літо.

ПЕТРО ОСАДЧУК

КЛЕНИ ПОЖОВТІЛИ

Щебетали птахи в лісі
На крилатому горісі.
А як сонечко схолело,
Птахи всі за видноколом
Позникали.

В лісі звірі танцювали –
Аж травичку потоптали.
А як змерзли вуха й ноги,
Звірі в нори і барлоги
Повтікали.

Поселився вітер в лісі
Серед ночі на горісі, –
І на всіх деревах віти
Почали тоді тремтіти,
Бідолахи.

Вранці клени посмутніли,
А надвечір пожовтіли, –
І злетіло в небо листя
Понад лісом золотистим,
Ніби птахи.

НАТАЛКА ПОКЛАД

До барвистого віночка –
Вишиваночка-сорочка,
Фартушок і чобітки.
Й різноколірні стрічки...
Це Оленка-українка,
Як вона співає дзвінко!
Як сміються оченята!
Як танцюють ноженята!

НАТАЛКА ПОКЛАД

ПОДАРУНОК ОСЕНІ

Ходить осінь по дворі
в золотому кептарі,
носить в рюкзаку й торбинці
школярам – свої гостинці.
Є там ласощі смачні
є історії смішні,
є книжки, комп'ютери,
фарби, лижі скутери,
а ще – диво-дивина,
подарується вона
тим, хто нині невгавучий,
бо за школою заскучив.

Городина нашвидкуруч

Зелена фасолька з грибами

- ¾ горнятка рижу
- 1 ¼ горнятка води
- 3 яйця, круто зварені, порізані в клини
- 6 оз. почищеної зеленої фасольки
- ¼ горнятка масла
- 1 цибуля, дрібно посічена
- 8 оз. печериць, покряяних на шматочки
- 2 ложки вершків
- 1 ложка насіченої зеленої петрушки
- сіль і перець до смаку

Риж помити під зимною водою, залити також зимною водою й варити до готовости близько 15 хв. Закип'ятити воду і зварити в ній фасольку, покряяну на 1"-2" завдовжки. Варити 5 хв. і остудити в холодній воді. У великій сковороді розтопити масло, додати цибулю й гриби та варити 3-4 хв. на середньому вогні. До грибів додати фасольку і риж, легко вимішати та ще варити 2 хв. Додати яйця, вершки, зелену петрушку, ще злегка підігріти, додаючи накінець сіль та перець. Легко помішати, уважаючи, щоб не роздробити яйця. Подавати відразу ж, розділивши на дві порції.

Шницельки з фасолі

- 1 ложка оливкової олії
- 1 мала цибулька, дрібно посічена
- 1 зубець часнику, роздушений
- 1 чайна ложечка змеленого кмину
- 1 чайна ложечка куркума (Turmeric)
- 1 чайна ложечка коляндри (Coriander)
- 1 ½ горнятка дрібно посічених печериць
- 1 бляшанка 14 оз. червоної великої фасолі
- 2 ложки насіченої зеленої петрушки
- борошно
- оливкова олія до змащення
- сіль, перець
- квасна сметана або йогурт при подаванні.

Розігріти олію у великій сковороді, усмажити цибулю і часник, щоб були м'які, додати спеції і ще варити 1 хв. мішаючи. Додати гриби і варити доти, доки стануть сухими. Фасолю добре відцідити, подусити виделкою, додати до грибів разом із зеленою петрушкою, сіллю та перцем. Все поділити на 4 частини і руками, обсипаними борошном, виробити 4 шницельки. Змастити злегка олією і пекти 8-10 хв., 1 раз за цей час обернувши. Дуже смачні смажені на рашпері (grill). Подавати з квасною сметаною або йогуртом.

Риж з грибами і горішками

- 12 оз. рижу (довгий - краший)
- 3 ложки соняшникової олії
- 1 мала цибуля, посічена
- 8 оз. грибів (Portabella або інші польові гриби)
- ½ горнятка лісових горішків, грубо кряяних
- ½ горнятка пекан-горішків, грубо кряяних
- ½ горнятка мигдалів, грубо кряяних
- 4 ложки січеної зеленої петрушки
- сіль, перець до смаку

Риж сполоскати зимною водою і зварити в трьох горнятках води (15-18 хв.), остудивши потім зимною водою, і добре відцідити. Загріти велику сковороду, влити туди половину олії і, коли вже буде гаряча, дати риж. Мішати 2-3 хв. Виложити риж в іншу посудину, а у сковороді, з рештою олії, смажити цибулю (2 хв.), додати гриби і варити 2 хв., додати всі горішки і варити ще одну хв. Додати знову риж і все разом ще варити помішуючи 3 хв. Посолити, поперчити і додати петрушку. Ця страва може бути поділена на 4-6 порцій.

Червона капуста у вині

- 1 ложка горіхової олії
- 1 мала цибуля, покряяна
- ¼ чайної ложечки анісу
- ¼ чайної ложечки гвоздики
- 1 чайна ложечка кориці
- 1 lb. червоної капусти, дрібно кряяної
- 3 ложки оцту з червоного вина
- 1 ¼ горнятка червоного вина
- 2 грушки, порізані кубиками (½")
- ½ горнятка родзинок
- ½ горнятка чверток волоського горіха
- сіль, перець, цукор

Підігріти олію в більшій посудині, додати цибулю і варити мішаючи близько 5 хв., щоб зм'якла. Додати спеції і капусту та варити 3 хв. Домішати цукор, оцет, вино, щільно накрити та варити на дуже низькому вогні ще 10 хв., періодично помішуючи. Додати грушки й родзинки та ще варити 10 хв., поки капуста зм'якне. Додати сіль, перець і горіхи, вимішати і подавати до столу. Повинно вистачити на шістьох осіб.

Statement of Ownership, Management, and Circulation

1. Publication Title
OUR LIFE

2. Publication Number
4 1 4 - 6 1 0

3. Filing Date
Sept., 2000

4. Issue Frequency
Monthly except August

5. Number of Issues Published Annually
11

6. Annual Subscription Price
\$30.00

7. Complete Mailing Address of Known Office of Publication (Not printer) (Street, city, county, state, and ZIP+4)
OUR LIFE 108 Second Avenue, New York, NY 10003
Contact Person
Natalia Duma
Telephone
212-333-6046

8. Complete Mailing Address of Headquarters or General Business Office of Publisher (Not printer)
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 108 Second Avenue, New York, NY 10003

9. Full Names and Complete Mailing Addresses of Publisher, Editor, and Managing Editor (Do not leave blank)
Publisher (Name and complete mailing address)
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 108 Second Avenue, New York, NY 10003
Editor (Name and complete mailing address)
Irena Chaban 108 Second Avenue, New York, NY 10003
Managing Editor (Name and complete mailing address)
Ukrainian National Womens League of America, Inc. 108 Second Avenue, New York, NY 10003

10. Owner (Do not leave blank. If the publication is owned by a corporation, give the name and address of the corporation immediately followed by the names and addresses of all stockholders owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If not owned by a corporation, give the names and addresses of all individuals owning or holding 1 percent or more of the total amount of stock. If owned by a partnership or other unincorporated firm, give its name and address as well as those of each individual owner. If the publication is published by a nonprofit organization, give its name and address.)
Full Name Complete Mailing Address
Non Profit Organization, No Stockholders
None

11. Known Bondholders, Mortgagees, and Other Security Holders Owning or Holding 1 Percent or More of Total Amount of Bonds, Mortgages, or Other Securities. If none, check box
None None
Full Name Complete Mailing Address

12. Tax Status (For completion by nonprofit organizations authorized to mail at nonprofit rates) (Check one)
The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for federal income tax purposes:
 Has Not Changed During Preceding 12 Months
 Has Changed During Preceding 12 Months (Publisher must submit explanation of change with this statement)

13. Publication Title
OUR LIFE

14. Issue Date for Circulation Data Below
Sept., 2000

15. Extent and Nature of Circulation

	Average No. Copies Each Issue During Preceding 12 Months	No. Copies of Single Issue Published Nearest to Filing Date
a. Total Number of Copies (Not press run)	3128	3128
b. Paid and/or Requested Circulation		
(1) Paid/Requested Outside-County Mail Subscriptions Stated on Form 3541 (Include advertiser's proof and exchange copies)	3038	3038
(2) Paid In-County Subscriptions Stated on Form 3541 (Include advertiser's proof and exchange copies)	00	00
(3) Sales Through Dealers and Carriers, Street Vendors, Counter Sales, and Other Non-USPS Paid Distribution	25	25
(4) Other Classes Mailed Through the USPS	00	00
c. Total Paid and/or Requested Circulation (Sum of 15b.(1), (2), (3), and (4))	3063	3063
d. Free Distribution by Mail (Carriers, street venders, and other free)	20	20
(1) Outside-County as Stated on Form 3541	00	00
(2) In-County as Stated on Form 3541	00	00
(3) Other Classes Mailed Through the USPS	00	00
e. Free Distribution Outside the Mail (Carriers or other means)	10	10
f. Total Free Distribution (Sum of 15d. and 15e.)	30	30
g. Total Distribution (Sum of 15c. and 15f.)	3093	3093
h. Copies not Distributed	35	35
i. Total (Sum of 15g. and h.)	3128	3128
j. Percent Paid and/or Requested Circulation (15c. divided by 15g. times 100)	98%	98%

16. Publication of Statement of Ownership
 Publication required. Will be printed in the Oct., 2000 issue of this publication
 Publication not required.

17. Signature and Title of Editor, Publisher, Business Manager, or Owner
Irena Chaban Date Sept. 26, 2000

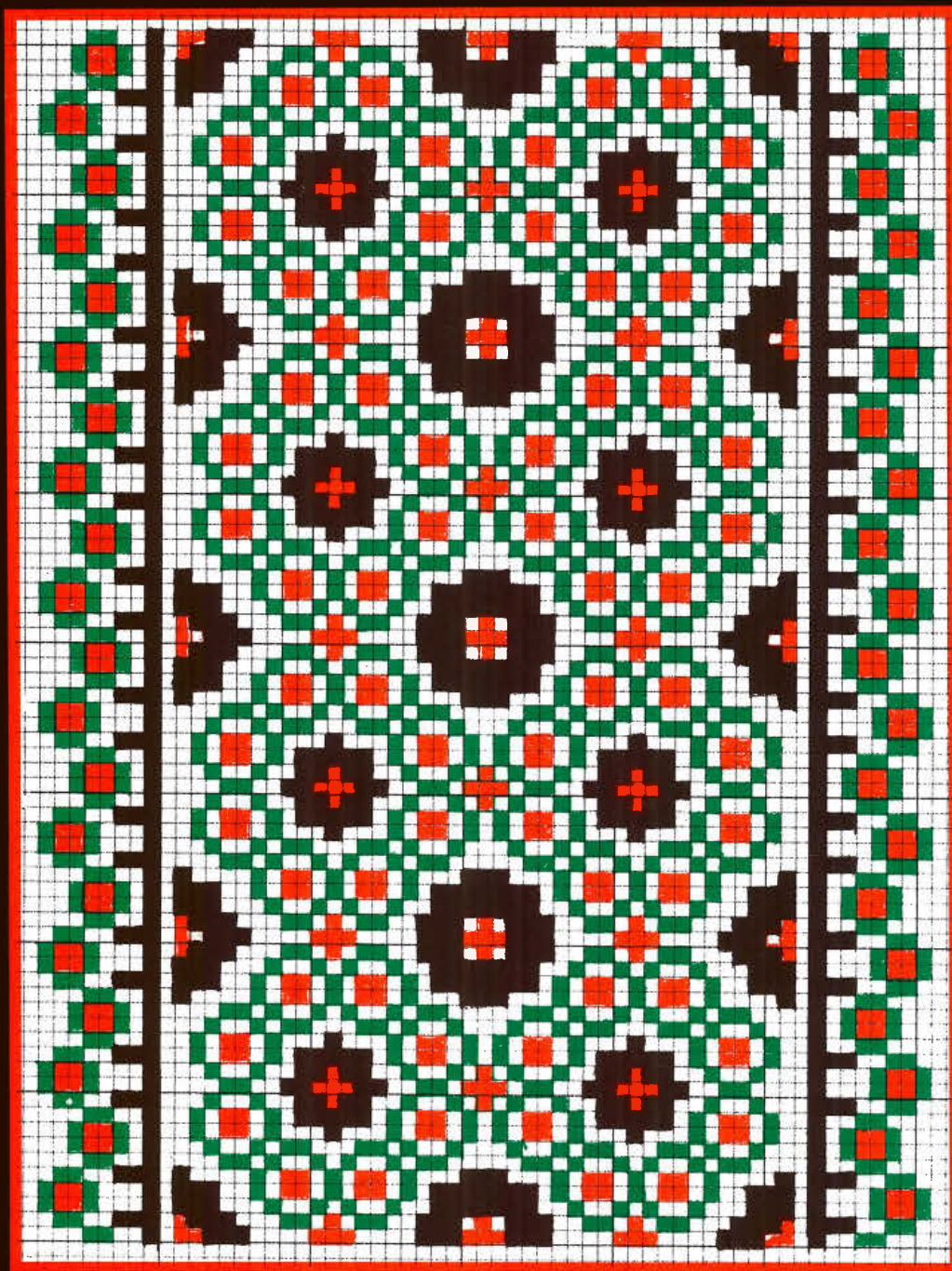
I certify that all information furnished on this form is true and complete. I understand that anyone who furnishes false or misleading information on this form or who omits material or information requested on the form may be subject to criminal sanctions (including fines and imprisonment) and/or civil sanctions (including civil penalties).

Instructions to Publishers

- Complete and file one copy of this form with your postmaster annually on or before October 1. Keep a copy of the completed form for your records.
 - In cases where the stockholder or security holder is a trustee, include in items 10 and 11 the name of the person or corporation for whom the trustee is acting. Also include the names and addresses of individuals who are stockholders who own or hold 1 percent or more of the total amount of bonds, mortgages, or other securities of the publishing corporation. In item 11, if none, check the box. Use blank sheets if more space is required.
 - Be sure to furnish all circulation information called for in item 15. Free circulation must be shown in items 15d, e, and f.
 - Item 15h: Copies not distributed, must include (1) newspaper copies originally stated on Form 3541, and returned to the publisher, and (2) estimated returns from news agents, and (3) copies for office use, leftovers, spoiled, and all other copies not distributed.
 - If the publication had Periodicals authorization as a general or requester publication, this Statement of Ownership, Management, and Circulation must be published; it must be printed in any issue in October or, if the publication is not published during October, the first issue printed after October.
 - Item 16: Indicate the date of the issue in which this Statement of Ownership will be published.
 - Item 17 must be signed.
- Failure to file or publish a statement of ownership may lead to suspension of Periodicals authorization.

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at
Additional mailing offices (USPS 414-660).

108 Second Avenue, New York, NY 10003

*"Южно-русский орнамент". А. Лисенко, 7 видання І. А. Розова. Київ 1886 р.
Із збірки Євгенії Бачинської-Федусевич. Вишивати Д.М.С. зеленими ч. 319, помаранчевими ч. 900 і чорними.
Ornament. A. Lysenko, 7th edition I. A. Rozov. Kyiv 1886. From the collection of Evhenia Bachynsky-Fedusevych.
DMC green 319, orange 900 and black.*